

Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais

Traballo de
fin de grao

**Mulleres, educación e
mercado de traballo**

Comparativa entre Grecia,
Italia e Portugal

Óscar Pallín Arias

Xuño 2016

Resumo

Este traballo céntrase na relación existente entre o nivel educativo das mulleres e a súa participación no mercado laboral. A análise lévase a cabo mediante modelos econométricos para tres países do sur de Europa como son Grecia, Italia e Portugal, incluídos no réxime de benestar mediterráneo. Para elo terase en conta, de xeito separado, a porcentaxe de mulleres con estudos de nivel secundario ou terciario, e por outra banda só a porcentaxe de mulleres con estudos de nivel superior. Os resultados obtidos poñen de manifesto que a educación ten un efecto positivo sobre a participación, corroborando as teorías sobre o impacto do capital humano no emprego e a revisión das achegas empíricas aplicadas a diversas zonas xeográficas. O percorrido que se presenta neste traballo vai dende unha perspectiva teórica ata chegar á modelización econométrica, pasando por unha parte descriptiva. Nesta última realízase unha comparativa da situación de variables referidas á educación e ao mercado laboral. Na primeira as mulleres amosan mellores porcentaxes. Na segunda atopamos diferenzas na ocupación de mulleres e homes nos mercados de cada un dos tres países. Destaca o sector servizos, máis feminizado, mentres que a industria e a construción son sectores máis masculinizados.

Para a realización deste traballo empregáronse un total de 9998 palabras.

Índice

Resumo	2
Índice	3
Índice de abreviaturas	5
Índice de táboas, gráficos ou figuras	6
Introdución	8
Planificación	11
Desenvolvemento do traballo	13
1 Marco teórico	13
1.1 A educación dende un punto de vista teórico	13
1.2 Educación e o emprego.....	15
1.3 Educación e emprego das mulleres	16
2 Desigualdades de xénero no nivel educativo e no mercado de traballo	17
2.1 Nivel educativo acadado	17
2.2 Diferenzas na ocupación laboral por xénero	23
3 Modelización econométrica do impacto da educación na participación laboral feminina	30
3.1 Antecedentes	30
3.2 Presentación do modelo	32
3.3 Análise de homoxeneidade nos parámetros	33
3.4 Resultados obtidos	34
Conclusións e ampliación	38

Bibliografía.....	40
Anexo	48

Índice de abreviaturas

Gr.: Grecia

It.: Italia

Po: Portugal

TAF: Taxa de actividade feminina

EDUSEC: Porcentaxe da poboación feminina con estudos secundarios e terciarios.

EDUTER: Porcentaxe da poboación feminina con estudos terciarios.

SCE: Suma dos cadrados dos erros.

S1: Suma de cadrados dos erros do caso 1

S2: Suma dos cadrados dos erros do caso 2

S3: Suma dos cadrados dos erros do caso 3.

GI: Graos de liberdade.

GI1: Graos de liberdade do caso 1.

GI2: Graos de liberdade do caso 2.

GI3: Graos de liberdade do caso 3.

Índice de táboas, gráficos ou figuras

GRÁFICA 1: PORCENTAXE DE POBOACIÓN MASCULINA CON POLO MENOS NIVEL DE ESTUDOS SECUNDARIOS.	17
GRÁFICA 2: PORCENTAXE DE POBOACIÓN MASCULINA CON NIVEL DE ESTUDOS TERCIARIO.	18
GRÁFICA 3: PORCENTAXE DE POBOACIÓN FEMININA CON POLO MENOS NIVEL DE ESTUDOS SECUNDARIOS.	19
GRÁFICA 4: PORCENTAXE DE POBOACIÓN FEMININA CON NIVEL DE ESTUDOS TERCIARIO.	20
GRÁFICA 5: PORCENTAXE DE MULLERES E HOMES CON POLO MENOS ESTUDOS SECUNDARIOS EN GRECIA.	20
GRÁFICA 6: PORCENTAXE DE MULLERES E HOMES CON POLO MENOS ESTUDOS SECUNDARIOS EN ITALIA.	21
GRÁFICA 7: PORCENTAXE DE MULLERES E HOMES CON POLO MENOS ESTUDOS SECUNDARIOS EN PORTUGAL.	21
GRÁFICA 8: PORCENTAXE DE MULLERES E HOMES CON ESTUDOS TERCIARIOS EN GRECIA.	22
GRÁFICA 9: PORCENTAXE DE MULLERES E HOMES CON ESTUDOS TERCIARIOS EN ITALIA.	23
GRÁFICA 10: PORCENTAXE DE MULLERES E HOMES CON ESTUDOS TERCIARIOS EN PORTUGAL.	23
TÁBOA 1: ÍNDICES XERAIS DO MERCADO DE TRABALLO EN GRECIA	24
TÁBOA 2: ÍNDICES XERAIS DO MERCADO DE TRABALLO EN ITALIA	24
TÁBOA 3: ÍNDICES XERAIS DO MERCADO DE TRABALLO EN PORTUGAL	24
TÁBOA 5: PRINCIPAIS SECTORES CON ALTA REPRESENTACIÓN FEMININA	27
TÁBOA 6: PRINCIPAIS SECTORES CON ALTA REPRESENTACIÓN MASCULINA	28
TÁBOA 7: PRINCIPAIS SECTORES CON ALTA CONCENTRACIÓN FEMININA	29
TÁBOA 8: PRINCIPAIS SECTORES CON ALTA CONCENTRACIÓN MASCULINA	30

TÁBOA 11: ESTIMACIÓN DA TAXA DE ACTIVIDADE FEMININA EN FUNCIÓN DA PORCENTAXE DE POBOACIÓN FEMININA CON ESTUDOS POLO MENOS SECUNARIOS.	35
TÁBOA 12: ESTIMACIÓN DA TAXA DE ACTIVIDADE FEMININA EN FUNCIÓN DA PORCENTAXE DE POBOACIÓN FEMININA CON ESTUDOS TERCIARIOS.	36
TÁBOA A.1: ÍNDICES DE PARTICIPACIÓN	49
TÁBOA A.2: ÍNDICES DE REPRESENTACIÓN	50
TÁBOA A.3: ÍNDICES DE CONCENTRACIÓN.....	51
TÁBOA A.4: ÍNDICE DE PARTICIPACIÓN FEMININA EN PORTUGAL. DOUS DÍXITOS.....	52
TÁBOA A.5 : ÍNDICE REPRESENTACIÓN FEMININA EN PORTUGAL. DOUS DÍXITOS.....	53
TÁBOA A.6: ÍNDICE CONCENTRACIÓN FEMININE PORTUGAL. DOUS DÍXITOS.....	54
TÁBOA A.7: ÍNDICE PARTICIPACIÓN MASCULINE EN PORTUGAL. DOUS DÍXITOS	55
TÁBOA A.8: ÍNDICES REPRESENTACIÓN MASCULINA EN PORTUGAL. DOUS DÍXITOS.....	56
TÁBOA A.9: ÍNDICE CONCENTRACIÓN MASCULINA EN PORTUGAL. DOUS DÍXITOS	57
TÁBOA A.10: ÍNDICE PARTICIPACIÓN FEMININA EN ITALIA. DOUS DÍXITOS.	58
TÁBOA A.11: ÍNDICE DE REPRESENTACIÓN FEMININA EN ITALIA. DOUS DÍXITOS.....	59
TÁBOA A.12: ÍNDICE DE CONCENTRACIÓN FEMININA EN ITALIA. DOUS DÍXITOS.	60
TÁBOA A.13 : ÍNDICE DE PARTICIPACIÓN MASCULINA EN ITALIA. DOUS DÍXITOS.	61
TÁBOA A.14: ÍNDICE DE REPRESENTACIÓN MASCULINA EN ITALIA. DOUS DÍXITOS.	62
TÁBOA A.15: ÍNDICE DE CONCENTRACIÓN MASCULINA EN ITALIA. DOUS DÍXITOS.	63
TÁBOA A.16: ÍNDICE DE PARTICIPACIÓN FEMININA EN GRECIA. DOUS DÍXITOS.....	64
TÁBOA A.17: ÍNDICE DE REPRESENTACIÓN FEMININA EN GRECIA. DOUS DÍXITOS.....	65
TÁBOA A.18: ÍNDICE DE CONCENTRACIÓN FEMININA EN GRECIA. DOUS DÍXITOS.	66
TÁBOA A.19: ÍNDICE DE PARTICIPACIÓN MASCULINA EN GRECIA. DOUS DÍXITOS.	67
TÁBOA A.20: ÍNDICE DE REPRESENTACIÓN MASCULINA EN GRECIA. DOUS DÍXITOS.	68
TÁBOA A.21: ÍNDICE DE CONCENTRACIÓN MASCULINA EN GRECIA. DOUS DÍXITOS.....	69

Introdución

Nos últimos tempos, a participación feminina está a ter un peso cada vez maior no mercado laboral, feito que leva a moitos investigadores e investigadoras a analizar os cambios que favorecen esta tendencia. Mostra disto atopámola en Pfau-Effinger (2000), Robinson Tomes (1985) para o caso de Canadá, Novales e Mateos (1990) e García e Suárez (2003) para o caso de España, Muñoz D'Albora (1988) para Chile, Miller Moya (2004) para países europeos ou Abramo e Valenzuela (2006) para América Latina.

Non entanto, esta situación prodúcese de xeito desigual nas diversas economías a nivel internacional. As raíces culturais son un factor clave á hora de explicar que os países teñan distintas condutas no tocante ao comportamento da participación feminina no mercado laboral. Moitas analistas indican que a integración laboral dáse de xeito distinto dependendo dos réximes sociais vixentes, non teñen as mesmas tendencias aqueles estados de benestar socialdemócratas, que outros nos que a familia ten un poder maior, por tradición e herdanza cultural (Mínguez 2005).

A existencia destes marcos contextuais, ten a súa influencia nas decisións que toman as mulleres de acceder ou non ao mercado laboral. Unha análise das distintas contornas e as súas consecuencias sobre o comportamento feminino na sociedade, e por tanto na economía, obsérvase no traballo de Esping-Andersen (1990) que indica que no mundo occidental predominan tres tipos de réximes de benestar distintos. Un sería o modelo liberal, vixente, por exemplo, nos Estados Unidos, outro é o modelo socialdemócrata ou escandinavo e por último atópase o modelo conservador, ambos predominantes en Europa.

Ademais, nos países do sur de Europa, pódese reparar tamén na vixencia do modelo de benestar mediterráneo, que abrangue países como Portugal¹, Grecia e Italia. Este modelo provoca importantes cambios e restricións na estruturación laboral da familia (Migliavacca 2010, OECD 2008). O Estado de Benestar de estes países destaca pola súa debilidade nos servizos sociais, así como o gran peso das contraprestacións monetarias e unha baixa oferta de servizos que se poden considerar incluídos no ámbito dos cuidados (Rodríguez Enríquez 2015). Isto implica que para manter o benestar da familia e permitir a realización de actividades cotiás, alguén se ten que encargar de prover eses cuidados, e na maioría dos casos son as mulleres. Neste modelo, ten un gran peso a familia tradicional, na cal tíñase ao home como sustentador económico da familia, mentres que a muller aportaba os servizos e cuidados básicos e vitais para o bo funcionamento desta (Moreno 2006). Co paso do tempo fóronse dando cambios nestas sociedades, que se ven reflectidos en certos datos como pode ser o aumento das familias monoparentais ou monomarentais, aínda que sen chegar aos niveis dos países do centro e norte de Europa.

Todo isto ten as súas connotacións no mercado de traballo, xa que as mulleres de estes países, atendendo aos datos das horas traballadas, están sometidas a longas xornadas, e boa parte de elas son horas non remuneradas. Isto é debido a que as tarefas de cuidados que realizan fóra do mercado, non están suxeitas a valoración mercantil, e por tanto, son moitas veces esquecidas nas análises económicas e sociais que se fan dende moitos ámbitos (Carrasco 2010).

En consecuencia, no presente traballo propónse unha análise entre tres países pertencentes ao citado Estado de Benestar Mediterráneo, que son Grecia, Italia e Portugal. Nos tres casos, a poboación feminina supera á masculina, no caso grego e italiano representando o 51.5% da poboación total cunha poboación total de 11 millóns no primeiro caso, e 60 no segundo, e no caso portugués, o 52.5%, con poboación total de entono aos 10 millóns de persoas segundo os datos oficiais obtidos na fonte estatística do Eurostat para o ano 2015.

Consta de tres partes diferenciadas. Na primeira parte expónse unha síntese teórica entre as variables que se empregan posteriormente no modelo, mentres que na segunda parte, lévase a cabo unha análise descriptiva dos datos referidos á educación e ao mercado laboral de cada un dos tres países. Por último, un terceiro capítulo no cal se estima o modelo econométrico de panel escollido para analizar o efecto da educación na participación feminina en Grecia, Italia e Portugal. Os obxetivos

¹ Portugal, a pesar de non estar bañada polo mar Mediterráneo tamén é considerada neste grupo polas súas características históricas e culturais comúns

principias son: observar que grao de importancia ten a educación das mulleres á hora de analizar a súa participación no mercado laboral, así como decatarnos de que nivel de desigualdades de xénero se dan mediante os datos e o cálculo de indicadores referidos ás variables empregadas no presente traballo.

Planificación

Decembro

Lu	Ma	Mi	Xo	Ve	Sa	Do
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Xaneiro

Lu	Ma	Mi	Xo	Ve	Sa	Do
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Febreiro

Lu	Ma	Mi	Xo	Ve	Sa	Do
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

Marzo

Lu	Ma	Mi	Xo	Ve	Sa	Do
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Abril

Lu	Ma	Mi	Xo	Ve	Sa	Do
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Maio

Lu	Ma	Mi	Xo	Ve	Sa	Do
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Xuño

Lu	Ma	Mi	Xo	Ve	Sa	Do
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

	Revisión bibliográfica , búsqueda de datos e proba de modelos econométricos.
	Redacción do traballo.
	Titorías.
	Entrega do traballo á titora.

Desenvolvemento do traballo

1 Marco teórico

No mercado laboral, e en especial na participación feminina neste, a educación xoga un papel clave. Existen numerosos traballos nos que se indica que a educación, como medida do capital humano, é un factor determinante para a ocupación das persoas no mundo laboral, e un factor de impulso á hora de tomar a decisión para entrar a formar parte da poboación economicamente activa. Mostra disto, particularmente para o caso das mulleres, atopámola nos traballos de Bover e Arellano (1995), Killingsworth e Heckman (1986), de Pablos Escobar (2004) ou Novales e Mateos (1990).

En consecuencia cos resultados que se observan e as conclusións que se sacan dos citados artigos, neste punto pódese atopar un factor de diverxencia para os países do sur de Europa que forman parte da nosa análise con respecto aos países desenvolvidos da súa zona. Polo tanto, nesta primeira parte levarase a cabo unha revisión teórica sobre a educación e as súas relacións co mercado laboral en xeral, e no caso feminino en particular.

1.1 A educación dende un punto de vista teórico

O capital humano ten unha gran relevancia na economía e no seu crecemento. Dito concepto pódese entender como unha acumulación de capacidades que unha persoa vai adquirindo a través da súa educación e formación. En consecuencia, a educación é un factor relevante á hora de tratar de analizar os factores de crecemento. A teoría económica comezou a deterse neste factor xa avanzado o século XX, a pesar de que nos anos anteriores, diversas correntes e pensadores foron facendo

apreciacións ao respecto da educación e a formación que tiñan e recibían as persoas que estaban empregadas coma factores produtivos. Estas ideas teñen o seu percorrido dende os mercantilistas, quen consideraban imprescindible a educación para lograr o crecemento económico que buscaban, pasando polas achegas de Adam Smith, quen consideraba a educación no grupo dos bens superiores, isto é, aqueles que aportan uns beneficios maiores os custes nos que se incurren para conseguilos. Mesma liña seguiu Stuart Mill que falaba dunha relación directa entre a educación das persoas e a riqueza da sociedade. Clásicos coma Senior, defensores a ultranza do liberalismo e o “laissez-faire”, tamén chegaron á conclusión de que se precisaba a intervención estatal no tema da educación para que as familias e as persoas tomasen as decisións correctas neste senso.

Os primeiros estudos que se realizan tratando de explicar a influencia do capital humano na economía son análises de correlación entre a educación e o crecemento económico, e chegan da man de Denison (1967), que se centra nos casos de Estados Unidos e Europa e de Jorgenson (1984) tamén para o caso norteamericano.

Xa cara finais do século pasado é cando se da un maior afondamento nesta temática. Autores coma Becker (1964) seguen os enfoques que xa propuxeran autores coma Walsh en 1935, que manteñen que as familias toman o gasto en educación coma unha inversión de cara ao futuro, mentres que outros coma Marshall terían un punto de discrepancia xa que non ven a educación coma unha inversión, senón que a toman coma unha externalidade, a pesar da importancia que lle outorga.

Schultz (1961) tamén defendía a importancia do capital humano, basándose no caso americano no cal, as taxas de crecemento que se daban eran moito maiores que as que tiñan os factores empregados, polo que debía haber outro factor que explicase estas tendencias. Na súa opinión só podían ser causadas ou ben polas economías de escala que puidesen existir, ou ben polo Capital Humano que provocase unha elevación da calidade dos factores empregados, é dicir, que mellorase a produtividade dos traballadores, grazas á formación e á educación acumulada.

Posteriormente chegará a teorización e modelización sobre esta temática. Destaca, por unha parte, o traballo realizado en 1988 por Robert Lucas, “On the mechanics of economic development” onde busca ampliar o modelo de crecemento neoclásico engadindo como factor o Capital Humano. Afirmar que este terá dous efectos distintos. Un primer efecto interno, xa que actuará como un potencializador da produtividade, é dicir, aumentará a produtividade das persoas empregadas, mentres que un segundo efecto sería externo, afectando positivamente a produtividade do resto de factores empregados na produción. Neste modelo emprega a simplificación de contabilizar a todas as persoas coma idénticas, ca mesma acumulación de capital, pero isto a súa vez é un avance con respecto aos modelos anteriores, como pode ser o

de Uzawa (1961), xa que engade o capital humano coma un factor diferente ao avance tecnolóxico, e non coma un mero actor explicativo deste, como os modelos predecesores.

Por outra banda, tamén destaca no ano 1992, a revisión que Mankiw, Romer e Weill elaboraron do modelo de crecemento neoclásico de Solow, tentando engadir un factor explicativo do capital humano. Esta ampliación do modelo servirá de base para posteriores investigacións.

Chegando máis cara a actualidade, na década dos 80 e 90 consolídase como corpo de análise a Economía da Educación, que estuda as consecuencias económicas que supoñen os procesos educativos.

Dende a econometría sucedéronse numerosos enfoques para analizar empiricamente estas teorías. Nelson e Phelps (1966), uns dos precursores destes enfoques, advertiron da existencia de dúas formas de expresar as variables de capital humano, como son a expresión mediante efecto taxa, ou mediante efecto nivel, xa que afirman que incluílo coma un factor de produción máis sería un erro.

En Neira (2003) pódese atopar unha escolla bibliográfica de diversos autores que realizaron modelos econométricos con estas variables, nas dúas formas das que falaban Nelson e Phelps.

Entre os modelos que empregaron as variables como efecto nivel, atópanse os de Barro (1991) e (1997), Mankiw, Romer e Weill (1992) e Noneman e Vanhoudt (1996) quenes empregaron como variables para expresar o capital humano, os anos de escolarización da poboación activa ou a porcentaxe de poboación con estudos secundarios. Nos dous primeiros casos, obteñen efectos positivos do capital humano sobre a converxencia dos países e o seu crecemento, mentres que no terceiro modelo, apréciase como esta variable perde peso en favor da tecnoloxía á hora de explicar as tendencias crecentes da produción dos países.

No tocante aos modelos que empregan estas variables en efecto taxa, obsérvanse os traballos de Romer (1990), Kyriacou (1991) e Benhabid e Spiegel (1994), que realizaron as estimacións con variables como as taxas de alfabetización da poboación ou os anos de escolarización da poboación activa para referirse ao capital humano, obtendo conclusións positivas dos efectos de estas variables, no resto de factores e no crecemento económico dos países analizados.

1.2 Educación e o emprego

A dificultade de relacionar ambos conceptos radica na heteroxeneidade das estruturas dos mercados laborais, é dicir, existen diversas ocupacións e sectores, que

requiren distintos procesos de formación e acumulación de capital humano, porque a realización de estas tarefas serán distintas entre si.

Da educación espéranse efectos positivos sobre as taxas de actividade e de emprego, xa que para unha persoa que adquirise un maior nivel educativo, e que invertise na súa formación persoal para competir no mercado, mellorando a súa posición inicial na busca de emprego, o custe de oportunidade de permanecer inactivo será maior. Tamén se espera que a maiores niveis educativos acumulados ó longo da vida laboral, aumenten as posibilidades de competir e acadar postos de traballo que acarreen maiores ingresos e mellores condicións laborais (Barceinas et al 2000, Mincer 1974, Card 1994).

No campo da modelización de estas ideas, existen varios traballos (Spence 1973, Arrow 1973, Stiglitz 1979) nos cales, se conclúe que o nivel educativo plasmado nunha titulación exerce coma unha sinal no mercado de traballo para os empresarios á hora de contratar. Asímesa unha produtividade potencial, non inicial. Nos mercados poden darse problemas de información, polo cal, as titulacións xogarán o papel de sinalizadoras e dotaran de información obxectiva aos oferentes de emprego. Estes buscarán contratar aqueles factores produtivos que lle aporten unha mellora na calidade e na cantidade de produción.

1.3 Educación e emprego das mulleres

Coma se aprecia, un maior nivel educativo sitúa ás persoas en mellores posicións de cara a conseguir un posto de traballo, e eleva a súa participación laboral. Este feito, na poboación feminina ten un efecto maior que na masculina, e ademáis ten outras consecuencias, e é que ten relación co descenso das taxas de fertilidade, que a súa vez, tamén incrementan a participación laboral feminina, xa que outorgan maior liberdade e autonomía (Lamelas, Aguayo e Neira 2003, Bbaale 2011, Behrman 1996).

Nunha liña similar á das limitacións que poden exercer as estruturas familiares sobre a autonomía e a participación das mulleres, Ostry (1968) realiza unha análise para o caso canadense, no que ten en conta o comportamento das mulleres casadas. Conclúe que, a un maior nivel educativo das mulleres, retrásase a idade media dos casamentos, e polo tanto, a fertilidade diminúe. Do mesmo xeito, as mulleres comezan antes a súa carreira laboral, e este feito fai que, unha vez comecen a traballar antes de casarse, aumenten as probabilidades de que continuen con ela despois do enlace (Wainerman 1979).

Outra explicación aos aumentos na participación é que a maior nivel de estudos, conseguírase, a priori, mellores traballos, con mellores salarios, mellores horarios e maior flexibilidade, o que atrae a máis xente ó mercado laboral (Pantelides 1976). A pesar disto, no mercado existe un teito de cristal, polo cal, ao mesmo, ou,

nalgúns casos, superior nivel educativo e formativo, os altos cargos son ocupados na súa ampla maioría por homes, e non por mulleres (Roldán, Leyra e Contreras 2012, Barberá 2003, Bustos 2002).

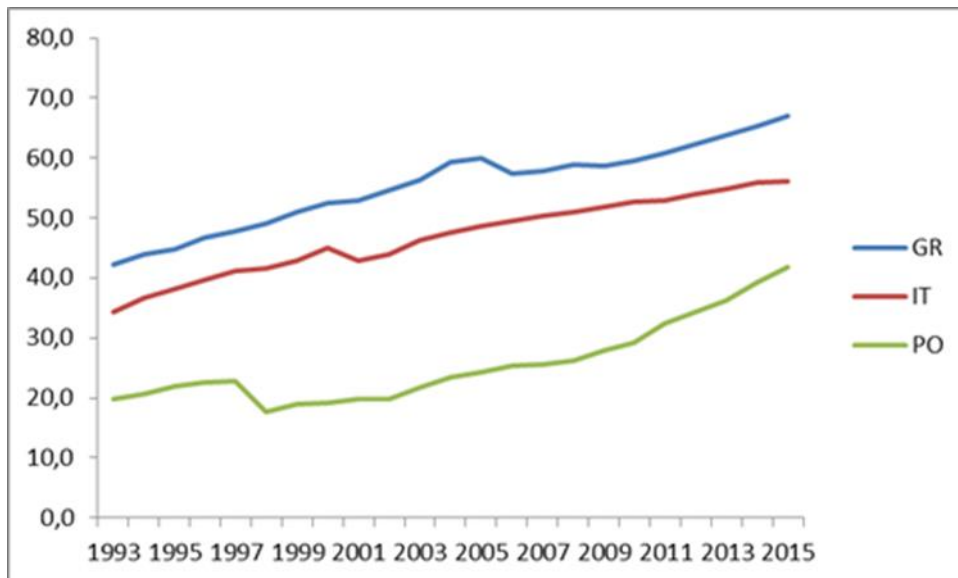
2 Desigualdades de xénero no nivel educativo e no mercado de traballo

Neste segundo capítulo, compararanse unha serie de datos relacionados coas variables que serán empregadas na seguinte sección para estimar o modelo econométrico co fin de observar as desigualdades que se dan entre homes e mulleres nos niveis educativos e no mercado laboral.

2.1 Nivel educativo acadado

Neste apartado comparamos o nivel educativo acadado tanto por homes como por mulleres, tendo en conta os niveis secundarios e terciarios. A finalidade é observar o grao de diferenza que existe entre ambos grupos de persoas nos países obxecto de estudo.

Gráfica 1: Porcentaxe de poboación masculina con polo menos nivel de estudos secundarios.

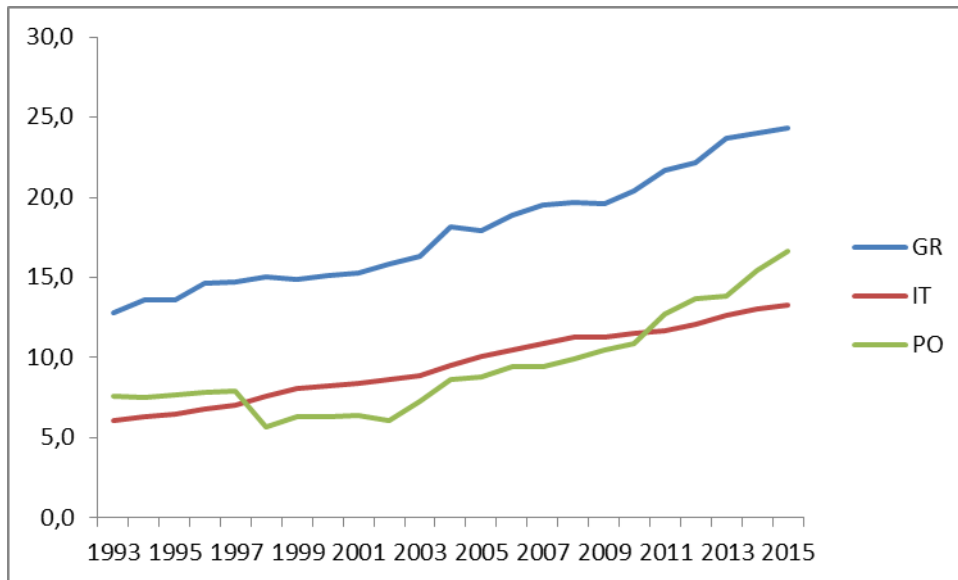

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Na gráfica 1 obsérvase como a tendencia na porcentaxe de poboación masculina con polo menos estudos de nivel secundario ten un comportamento de crecemento paulatino, ca excepción dos primeiros anos en Portugal. Esta, a partir da

entrada no século actual comeza a ter un crecemento maior ca Grecia e Italia. É no caso grego onde se observa unha maior porcentaxe de homes que alcanzaron este nivel de formación.

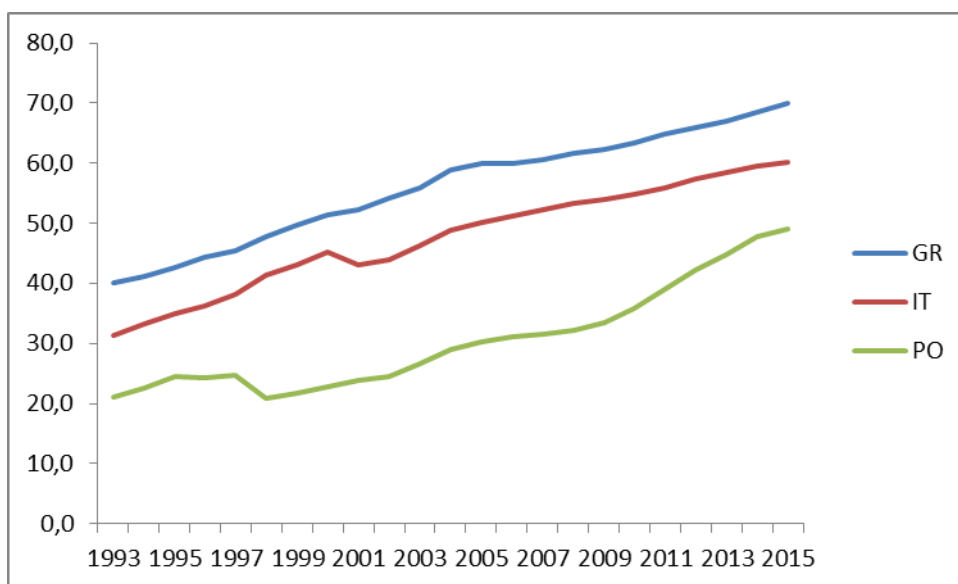
Gráfica 2: Porcentaxe de poboación masculina con nivel de estudos terciario.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Na gráfica 2, apréciase como no caso da porcentaxe de poboación masculina que alcanzou o nivel terciario de estudos, Grecia segue sendo quen mellores datos e comportamento amosa. Italia ten un crecemento practicamente constante ao longo do período. Mentres Portugal, de novo amosa un comportamento nulo e mesmo decrecente nos primeiros anos, para despois ter un crecemento maior có italiano, e chega a superar os niveis de este último a partir do ano 2010.

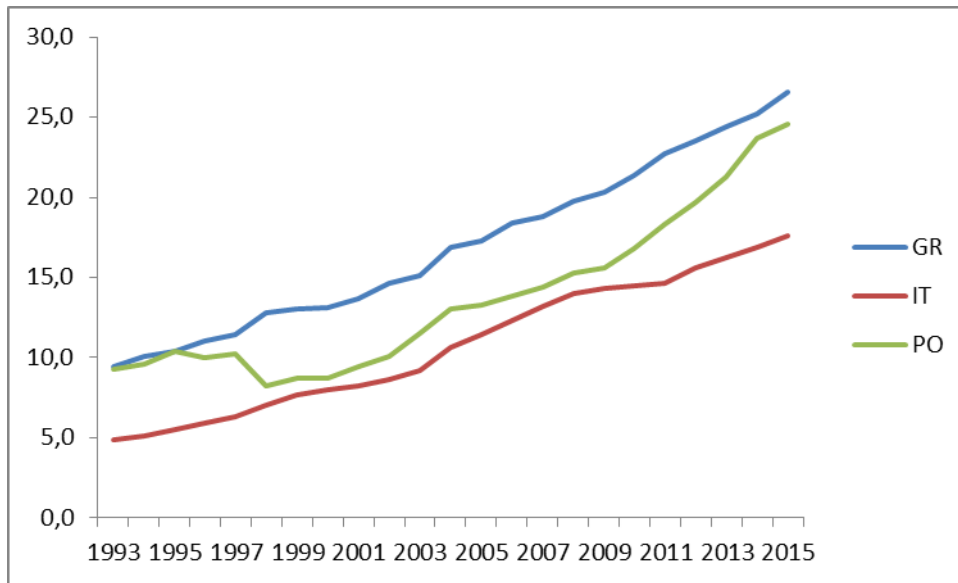
Gráfica 3: Porcentaxe de poboación feminina con polo menos nivel de estudos secundarios.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Para o caso da poboación feminina, nótase na gráfica 3, como a porcentaxe de esta que acadou estudos de nivel secundario e superior tivo unhas tendencias crecentes nos tres países, agás nos primeiros anos estudados en Portugal. Grecia volta a ser a que maiores porcentaxes amosa e Portugal a que menos.

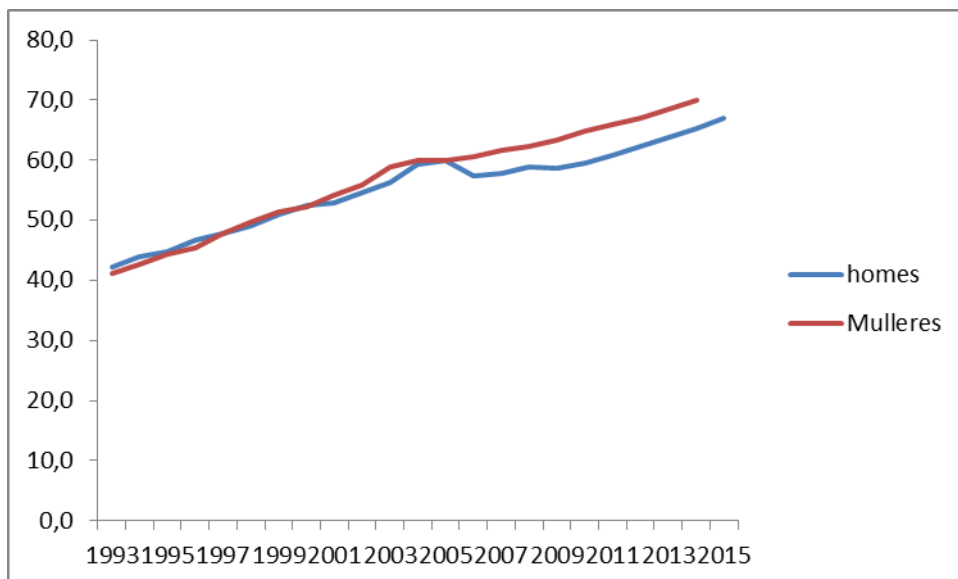
Gráfica 4: Porcentaxe de poboación feminina con nivel de estudos terciario.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

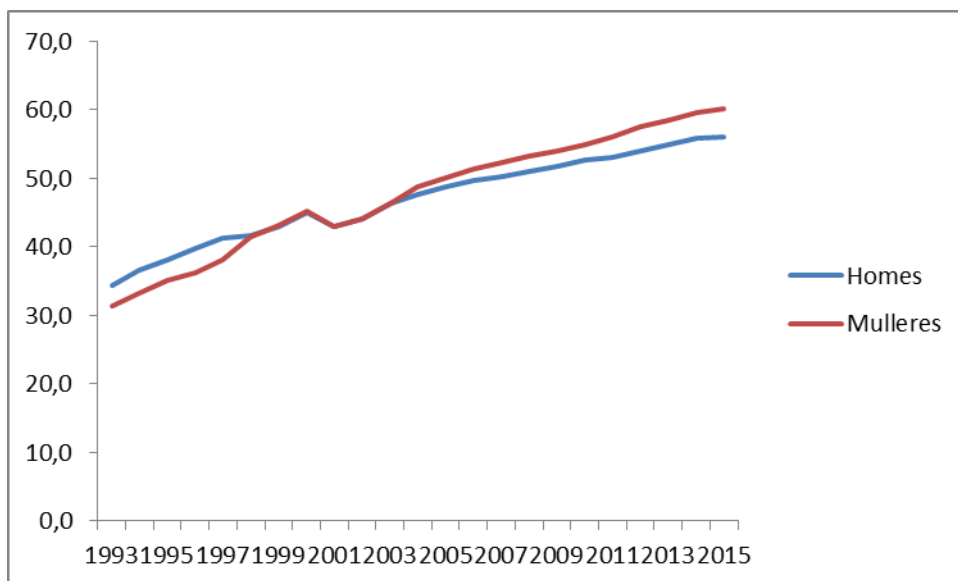
A gráfica 4 amosa a primeira discordancia coas gráficas anteriores. Na porcentaxe de mulleres con niveis de estudos terciarios Portugal parte e remata en valores próximos aos gregos, a pesar de nos primeiros anos do período decrece a porcentaxe. Cara aos anos actuais, o seu crecemento superou ao do caso helénico. Italia, que creceu de xeito case constante, é o país que amosa niveis máis baixos dos tres.

Gráfica 5: Porcentaxe de mulleres e homes con polo menos estudos secundarios en Grecia.

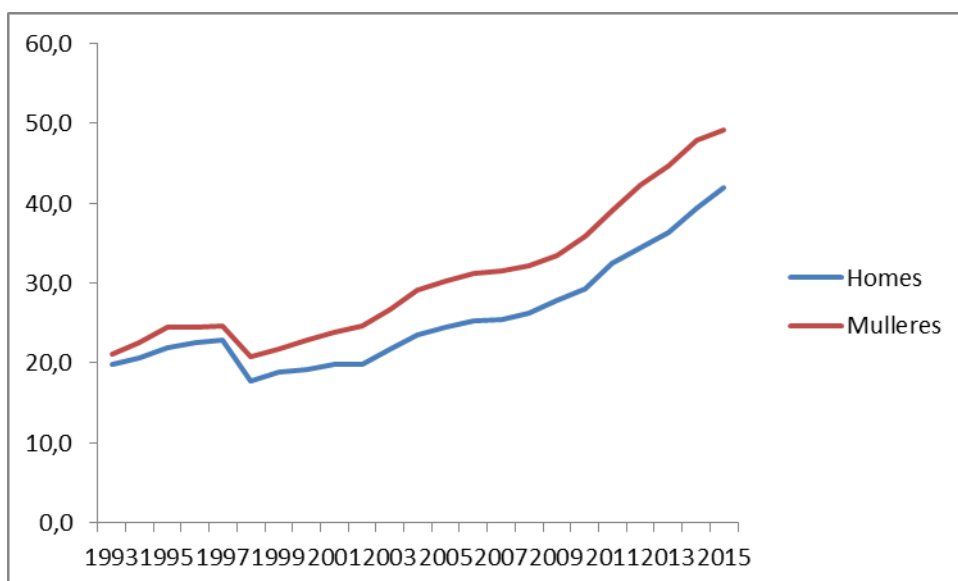
Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Gráfica 6: Porcentaxe de mulleres e homes con polo menos estudos secundarios en Italia.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Gráfica 7: Porcentaxe de mulleres e homes con polo menos estudos secundarios en Portugal.

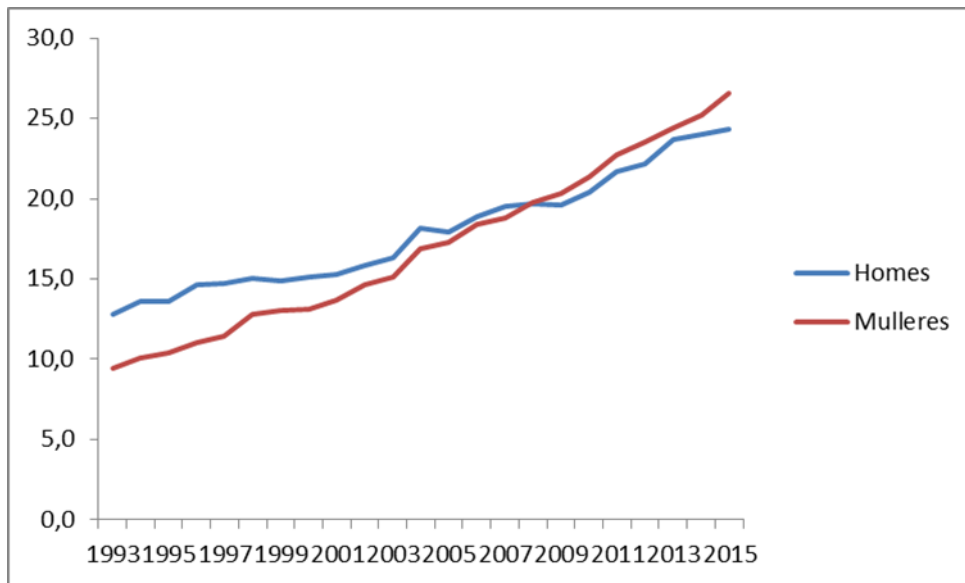

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Nas gráficas 5, 6 e 7, apréciase como a porcentaxe de mulleres e homes con estudos de nivel secundario ou superior, tanto en Grecia coma en Italia son similares, sendo lixeiramente superior a porcentaxe feminina na actualidade. Esta superioridade na porcentaxe obsérvase de xeito máis nítido no caso portugués, no cal, as mulleres ao longo do período analizado mostran uns datos superiores aos do caso masculino.

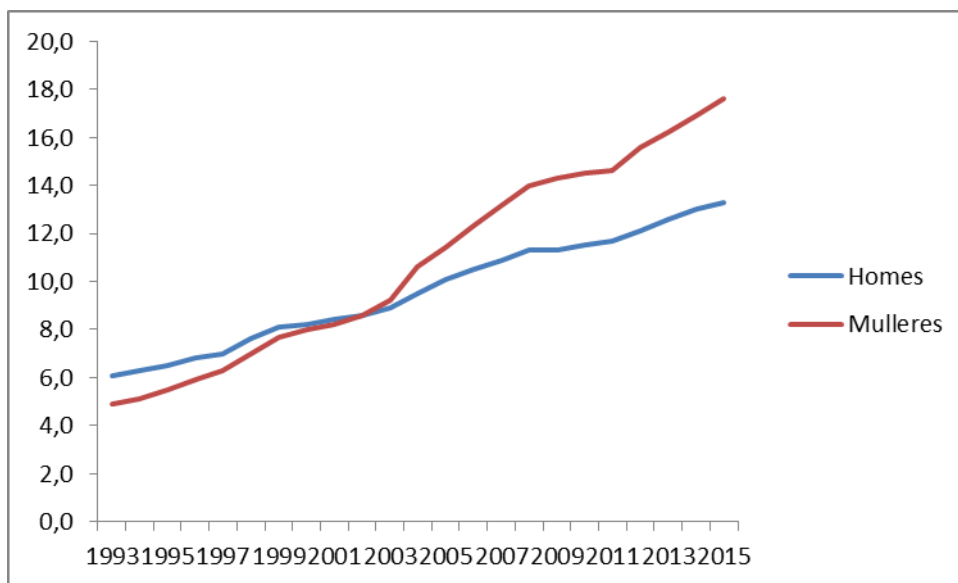
Por outra banda, as gráficas 8, 9 e 10 amosan estas porcentaxes no caso da poboación que acadou estudos de nivel terciario para cada un dos dous xéneros. Grecia e Italia, de novo, mostran tendencias similares. Nos dous casos, a porcentaxe feminina parte de niveis inferiores á masculina, pero tivo un crecemento moito maior, sobre todo no caso italiano, que na actualidade amosa unha gran diferenza entre ambos xéneros. Portugal, pola súa banda, ten unha porcentaxe de mulleres con estudos superiores maior que a masculina. Esta diferenza mesmo se amplía co paso do tempo.

Gráfica 8: Porcentaxe de mulleres e homes con estudos terciarios en Grecia.

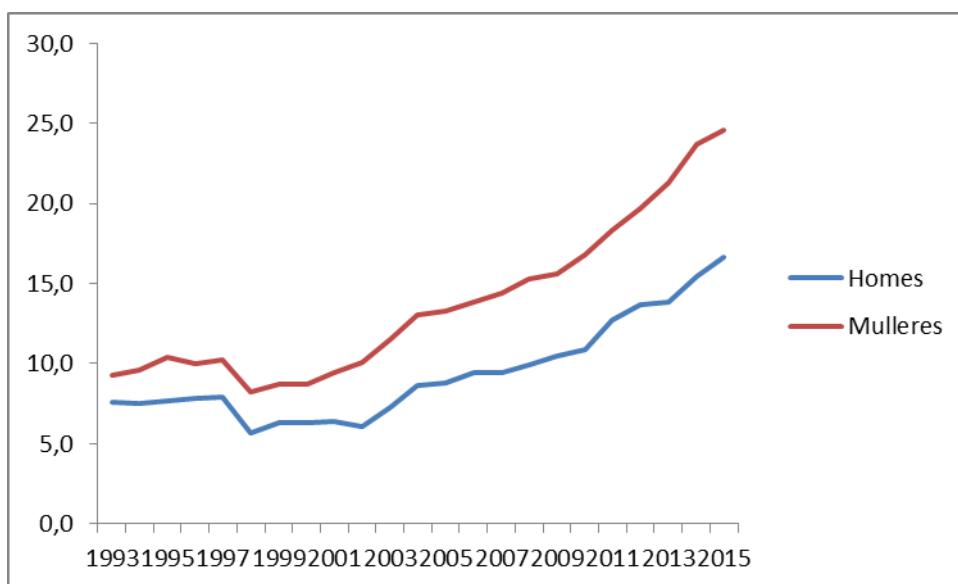
Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Gráfica 9: Porcentaxe de mulleres e homes con estudos terciarios en Italia.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Gráfica 10: Porcentaxe de mulleres e homes con estudos terciarios en Portugal.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

2.2 Diferenzas na ocupación laboral por xénero

Neste segundo punto, adicado á comparativa de datos relacionados cos mercados laborais de cada un dos países presentamos un panorama da situación xeral dos tres países analizados, plasmado nos datos que mostran as táboas 1, 2 e 3. Posteriormente analízanse as desigualdades que se observan na ocupación de homes e mulleres.

Táboa 1: Índices xerais do mercado de traballo en Grecia

	2008		2014	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
Taxa actividade	55	78,5	59	76
Taxa emprego	48,6	74,4	41,1	58
Taxa desemprego	11,5	5,1	30,2	23,7

Fonte: Eurostat

Táboa 2: Índices xerais do mercado de traballo en Italia

	2008		2014	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
Taxa actividade	51,6	74,3	54,4	73,6
Taxa emprego	47,2	70,2	46,8	64,7
Taxa desemprego	8,5	5,5	13,8	11,9

Fonte: Eurostat

Táboa 3: Índices xerais do mercado de traballo en Portugal

	2008		2014	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
Taxa actividade	68,9	79,3	70	76,7
Taxa emprego	62,5	73,8	59,7	65,8
Taxa desemprego	9	8,6	14,5	13,8

Fonte: Eurostat

Nun sentido amplo, destaca nos tres países o aumento da participación feminina, en contraste coa diminución masculina. Por outro lado, tanto na taxa de emprego coma na de desemprego, ambos casos seguen a mesma tendencia, unha caída do emprego e aumento da taxa de desemprego. Nas tres taxas, os datos sempre amosan unha peor situación para a parte feminina da sociedade, menor actividade, menor emprego e maior desemprego que os homes.

Nas seguintes liñas, realízase unha comparativa entre a situación que se da en Grecia, Italia e Portugal, e entre xéneros, para observar cales son aqueles sectores que están máis masculinizados e aqueles que están máis feminizados, e se houbo algún cambio salientable entre 2008 e 2014.

Para isto comezamos co cálculo de tres indicadores de xénero, seguindo de modelo o traballo de Cáceres et al (2004).

O primeiro indicador é o de participación (táboa A.1). Calcúlase tomando o cociente entre as persoas dun mesmo xénero empregadas no sector i e o total de

empregados neste, tomando o resultado en tantos por cento. Isto indicará o número de mulleres que están empregadas en dito sector.

O segundo indicador é o de representación (táboa A.2), que será resultado do cociente entre a porcentaxe de empregados dun mesmo xénero no sector i , e a porcentaxe de persoas empregadas dese mesmo xénero no emprego total. O resultado interprétase en función de se é superior a 1, indicando unha sobrerrepresentación, ou inferior a 1, froito dunha infrarepresentación.

O terceiro é o de concentración (táboa A.3), indicando a porcentaxe de emprego do colectivo estudado situado no sector i .

No caso da participación feminina, pódense observar coincidencias en certos sectores, nos que a participación das mulleres supera o 50% (táboa 4). Nos tres países, destacan os sectores da educación, con valores superiores ao 60% no caso grego, e do 70% para Italia e Portugal, das actividades sanitarias, que chega a superar o 80% no caso portugués, das actividades do fogar como empregadores e da categoría de outros servizos. Isto último débese en particular ás actividades incluídas nos servizos persoais, é dicir, lavandería, perruquería ou actividades de mantemento físico entre outras, superando o 70%, mesmo rozando o 90% en Portugal. Cabe destacar, que o único sector no que nos tres países aumentou a participación feminina foi no da educación, permanecendo constante ou mesmo descendendo no resto de sectores. No plano particular, en Grecia tamén destacan as actividades financeiras e de seguros, en Italia e Portugal o sector da hostalería, e neste último tamén as actividades profesionais, técnicas e científicas, debido, sobre todo, a participación nas actividades xurídicas e de contabilidade, con máis dun 70% de participación

Táboa 4: Principais sectores con alta participación feminina

	2008	2014
Educación.		
Grecia	64,30	65,53
Italia	74,89	75,06
Portugal	77,15	78,04
Actividades sanitarias e de servizos .		
Grecia	66,95	65,50
Italia	70,11	70,48
Portugal	84,21	82,39
Actividades dos fogares como emple		
Grecia	96,16	95,14
Italia	89,23	85,23
Portugal	98,92	97,83
Outros servizos.		
Grecia	59,52	40,48
Italia	63,10	36,90
Portugal	73,47	26,53

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Isto indica, que a participación masculina predomina no resto de sectores como a agricultura, gandería, silvicultura e pesca ou a industria extractiva. Destacan, no caso grego, a maior participación no sector hostaleiro, ao contrario que Italia e Portugal. Por outra banda, en Portugal prodúcese entre o ano 2008 e 2014 un cambio considerable na participación de ambos xéneros na agricultura, gandería, silvicultura e pesca, xa que, no 2008 tiña maior peso a participación feminina, e no 2014 a masculina. Este fenómeno ven explicado case na súa totalidade no cambio que se produciu nas actividades gandeiras e agrícolas.

Se a análise se detén no índice de representación, móstranse, para o caso feminino, valores superiores á unidade nos sectores da hostalería, das actividades inmobiliarias, as actividades profesionais, artísticas e científicas, para o caso grego tamén as actividades financeiras e de seguros, ao igual que Italia que ademais supera a unidade nas actividades administrativas e servizos sociais. Para o caso dos sectores da educación, dos servizos sanitarios e sociais, do sector que abrangue outros servizos, e as actividades do fogar (táboa 5), alén de superar a unidade, superan o 1,25², o que

2 Nivel que se escolle no traballo de Cáceres (2004) e en diversos traballos que recolle Anker (1998)

nos indica que son actividades feminizadas. Destaca a sobrerrepresentación feminina nas actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico, que a pesares de reducirse no período dado, segue a ter un nivel moi alto. En contraste a estes datos, os valores máis baixos no indicador de representación feminino atópanse no sector da construción.

Táboa 5: Principais sectores con alta representación feminina

	2008	2014
Educación.		
Grecia	1,61	1,56
Italia	1,85	1,78
Portugal	1,65	1,59
Actividades sanitarias e de servizos .		
Grecia	1,68	1,56
Italia	1,73	1,67
Portugal	1,80	1,68
Actividades dos fogares como emple		
Grecia	2,41	2,26
Italia	2,20	2,02
Portugal	2,11	1,99
Outros servizos.		
Grecia	1,49	1,38
Italia	1,56	1,49
Portugal	1,57	1,49

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Fixándose na parte masculina do mercado laboral (táboa 6), obsérvase como as actividades incluídas no sector das industrias extractivas, manufactureiras, agás Portugal, no abastecemento de auga e as actividades relacionadas, no sector da construción, no transporte e almacenamento son sectores masculinizados.

Táboa 6: Principais sectores con alta representación masculina

	2008	2014
<i>Industrias extractivas.</i>		
Grecia	1,47	1,62
Italia	1,46	1,56
Portugal	1,73	1,82
<i>Construcción</i>		
Grecia	1,62	1,64
Italia	1,58	1,62
Portugal	1,80	1,85
<i>Transporte e almacenamento.</i>		
Grecia	1,41	1,44
Italia	1,35	1,38
Portugal	1,55	1,61

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Observando a tendencia entre ambos anos analizados, resulta curioso ver como, nos sectores masculinizados, a excepción do sector de abastecemento da auga, actividades de saneamento, xestión dos residuos e descontaminación, no resto de sectores o índice de representación aumentou. Cabe sinalar tamén os valores moi baixos que se dan nos traballos domésticos por conta allea.

Poñendo o foco nos resultados para a clasificación de actividades a dous díxitos³ para cada país, obsérvase que, no caso de Portugal, as actividades máis feminizadas son a confección de pezas de vestir, asistencia nos establecementos residenciais, servizos sociais sen aloxamento, servizos persoais e destacan sobre o resto as actividades do fogar como emperadores de persoal doméstico, superando o 2,10 no ano 2008, descendendo a pouco menos de 2 no 2014. No caso dos traballos masculinizados, destacan a pesca e acuicultura, construción de edificios e enxeñería civil, en todos os casos superando o 1,7.

O caso italiano é moi similar. A destacar está o pronunciamento da feminización das actividades de asistencia nos establecementos residenciais, e os servizos sociais sen aloxamento, superando tamén o valor de 2, no 2008, manténdose por enriba no 2014 no segundo caso, e descendendo ao 1,87 no primeiro. O caso grego segue un comportamento similar, destacando a forte feminización das actividades de

3 Os resultados obtidos para as actividades a dous díxitos ofrécense no anexo deste traballo.

veterinaria no ano 2008, alcanzando o 1,99, reducíndose ata converterse nunha actividade integrada no ano 2014.

Por último, os sectores que concentran un maior traballo feminino nos tres países son o comercio ao por maior e por menor, e a educación (táboa 7). No plano individual, Grecia destaca por ter unha importante concentración no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro, mentres que Italia e Portugal tamén destacan na industria manufactureira e nas actividades sanitarias e de servizos sociais. A maior concentración para o ano 2008 no caso grego e italiano dáse no sector do comercio, cun 19,94% e un 15,04%, mentres que no caso portugués dáse no sector manufactureiro cun 15,96%. Para o ano 2014 os tres países coinciden no sector comercial de venda ó por maior e por menor, cun 17,63% para Grecia, 14,21% para Italia e 14,95 para Portugal, máis concretamente naquelas que exceptúan a venda de vehículos e motocicletas.

Táboa 7: Principais sectores con alta concentración feminina

	2008	2014
Comercio o por maior e o por menor		
Grecia	19,94	17,63
Italia	15,04	14,21
Portugal	14,55	14,95
Educación.		
Grecia	11,47	12,91
Italia	12,87	12,14
Portugal	11,66	13,24

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

No caso masculino (táboa 8), o traballo concéntrase nos sectores manufactureiros, da construción e do comercio ao por maior e ao por menor, reparación de vehículos de motor e motocicletas. Destacar a forte caída dos niveis de concentración masculina no sector da construción entre o ano 2008 e 2014, agás en Italia, que tiña o nivel máis baixo dos tres, Grecia e Portugal vírono reducido á metade, tras o auxe inmobiliario que sufriron estes países e o forte peso que tiñan nos anos anteriores.

Táboa 8: Principais sectores con alta concentración masculina

	2008	2014
<i>Industria Manufactureira.</i>		
Grecia	14,48	11,08
Italia	24,04	23,75
Portugal	19,72	19,94
<i>Construción</i>		
Grecia	14,16	7,11
Italia	13,45	10,83
Portugal	20,10	11,88
<i>Comercio o por maior e o por menor</i>		
Grecia	17,23	17,90
Italia	14,71	14,51
Portugal	15,60	15,27

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

A modo de apuntamento final, obsérvase que o emprego nos sectores servizos, asistencia sanitaria e social, comercio, educación, e produción do fogar son aqueles nos que se pode atopar unha maior presenza feminina, en contraste coa súa participación no sector industrial, salvo algunha actividade concreta, onde predomina a poboación masculina. En consecuencia, pódese concluír que existe unha discriminación e separación de xéneros segundo as actividades e os sectores da economía destes tres países.

3 Modelización econométrica do impacto da educación na participación laboral feminina

3.1 Antecedentes

Como paso previo á realización do modelo, realizouse unha esolla bibliográfica, co fin de analizar que variables se inclúen para estudar o impacto da educación na determinación da participación feminina en diversos traballos, ver de que xeito se plasman estas variables nos diversos modelos e observar as conclusións e os resultados que extraen os autores dos mesmos.

Pódese apreciar un resumo destas obras e as principais variables empregadas nas súas estimacións no seguinte cadro:

Autoría	Países estudados	Variable endóxena	Variable explicativa	Conclusións
Aguayo e Lamelas (2011)	México	Ocupación de homes e mulleres por separado	Anos promedio de escolarización	Efecto positivo e significativo, maior no caso feminino
Bbaale (2011)	Uganda	Participación no mercado laboral	Educación por distintos niveis	Efecto positivo e significativo, sobre todo nos niveis secundarios en adiante
Bover e Arellano (1995)	España	Participación laboral feminina.	Nivel educativo das mulleres secundario e universitario	Resultados positivos e significativos para os niveis universitarios, non así para os secundarios
Novales e Mateos (1990)	España	Participación e emprego femininos	Mulleres con estudos medios ou superiores	Resultados significativos de que o nivel de educación inflúe na participación
Psacharopoulos e Tzannatos (1987)	136 países	Participación laboral feminina	Años de carreira educativa	Resultados positivos da educación
Tansel (2002)	Turquía	Participación feminina	Porcentaxe de mulleres graduadas en estudos secundarios. Porcentaxe de mulleres cursando ditos estudos. Media de anos de carreira.	Resultados positivos e significativos para as porcentaxes, non significativos para a media de anos da carreira educativa.

En concordancia con isto, as variables que se estudan neste traballo foron implantadas con éxito en diversos modelos para diversas situacións xeográficas e distintos períodos temporais. Esta conclusión ofrécenos unha base literaria sólida para a realización do noso modelo econométrico, do cal se presentan os principais resultados na seguinte sección.

3.2 Presentación do modelo

A nosa análise econométrica consiste en realizar unha estimación, para os tres países do sur de Europa escollidos (Grecia, Italia e Portugal) e no período 1993-2012 da taxa de actividade feminina en función da porcentaxe de mulleres con estudos de polo menos nivel secundario, por unha parte, e por outra banda, en función da porcentaxe de mulleres con estudos de nivel terciario⁴.

Temos por tanto, dúas ecuacións, que se expresan do seguinte xeito:

$$TAFit = \beta_0i + \beta_{it} EDUSEC + \epsilon_{it}$$

$$TAFit = \beta_0i + \beta_{it} EDUTER + \epsilon_{it}$$

Onde:

TAF = Taxa de actividade feminina, para cada un dos países de xeito individual.

Variables esóxenas ou explicativas:

EDUSEC = Porcentaxe de mulleres que teñen a lo menos estudos secundarios, é dicir, que están entre o nivel 3 e o 8⁵.

EDUTER = Porcentaxe de mulleres que teñen nivel de estudos terciarios, é dicir, entre os niveis 5 e 8.

Os subíndices it fan referencia a:

i é o individuo, neste caso o país que se está estimando, Grecia, Italia ou Portugal, mentres que t fai referencia o tempo, ó ano.

⁴ Para a realización deste traballo partimos como fonte principal de datos Eurostat.

⁵ Niveis que fan referencia á Clasificación Internacional Normalizada da Educación (ISCED son as siglas en Inglés.) Neste caso os niveis 3 e 4 inclúen o segundo ciclo de secundaria, e a etapa post-secundaria. Os niveis 5, 6, 7 e 8, fan mención á educación terciaria de ciclo corto, ao grado, máster, e Doutorado respetivamente.

En definitiva, o obxectivo que se persegue con esta metodoloxía cuantitativa é tentar evidenciar o impacto que ten o nivel educativo, como representación do capital humano, na taxa de actividade feminina nos países obxecto de estudo.

3.3 Análise de homoxeneidade nos parámetros

Considerando que partimos de datos de distintos anos e para distintos países, tratarase de realizar unha estimación a través dun modelo de datos de panel⁶, o cal permite traballar con mostra combinada de datos temporais e atemporais.

O paso previo para a consideración dun modelo de datos de panel nos leva á aplicación dos contrastes de estabilidade e homoxeneidade dos parámetros, tanto dos coeficientes angulares como da ordeada na orixe.

A continuación presentamos os principais resultados dos contrastes realizados.

Táboa 9: Principais resultados obtidos nos contrastes de Estabilidade e Homoxeneidade.							
Hipótese Nula (Ho)	SCE	Graos de liberdade	F	Nivel de significación 0.01	Nivel de significación 0.05	Conclusión	
Homoxeneidade nos coeficientes angulares	$S_1=116.10$	$Gl_1=54$	2.62	5.021	3.168	Aceptamos a hipótese nula	
Homoxeneidade na ordenada na orixe	$S_2=127.38$	$Gl_2=56$	803	5.006	3.162	Rexeitamos a hipótese nula	
Homoxeneidade total	$S_3=3782.4$	$Gl_3=58$	426	3.688	2.543	Rexeitamos a hipótese nula	

Fonte: Elaboración propia

⁶ Ditos modelos son mostras estatísticas formadas polas observacións escollidas para N axentes económicos, neste caso Grecia, Italia e Portugal, durante os T anos analizados.

Dados os resultados, pódese concluír que non existe evidencia empírica para rexeitar a hipótese nula formulada, que é que existe homoxeneidade nos coeficientes angulares, o que nos indica que se pode realizar a estimación mediante un modelo de datos de panel con efectos fixos, xa que pola contra si temos evidencia empírica para rexeitar as hipóteses nulas que cuestionaban que existía homoxeneidade na ordenada na orixe e homoxeneidade total.

Táboa 10: Principais resultados obtidos nos contrastes de Estabilidade e Homoxeneidade.							
Hipótese Nula (Ho)	SCE	Graos de liberdade	F	Nivel de significación 0.01	Nivel de significación 0.05	Conclusión	
Homoxeneidade nos coeficientes angulares	S1=155.77	GI1=54	0.56	5.021	3.168	Aceptamos a hipótese nula	
Homoxeneidade na ordenada na orixe	S2=158.94	GI2=56	598	5.006	3.162	Rexeitamos a hipótese nula	
Homoxeneidade total	S3=3554.6	GI3=58	294	3.688	2.543	Rexeitamos a hipótese nula	

Fonte: Elaboración propia

Neste segundo caso obtéñense conclusións similares. Non se obtén evidencia estatística suficiente para rexeitar a hipótese nula de que existe homoxeneidade nos coeficientes angulares, mentres que si se obtén evidencia estatística para rexeitar as hipóteses nulas que establecen que existe homoxeneidade na ordenada na orixe e homoxeneidade total, polo tanto tamén se obteñen resultados que permiten a estimación mediante un modelo de datos de panel.

3.4 Resultados obtidos

Neste apartado presentamos os principais resultados que se obtiveron na estimación das especificacións dos modelos escollidas en base aos contrastes elaborados, e as principais conclusións ás que se chegan.

Táboa 11: Estimación da Taxa de actividade feminina en función da porcentaxe de poboación feminina con estudos polo menos secundarios.

Dependent Variable: TAF?
 Method: Pooled Least Squares
 Sample: 1993 2012
 Included observations: 20
 Cross-sections included: 3
 Total pool (balanced) observations: 60

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
EDUSEC?	0.528637	0.026386	20.03507	0.0000
GR--C	22.81254	1.467397	15.54627	0.0000
IT--C	23.54459	1.253616	18.78134	0.0000
PO--C	50.18417	0.815488	61.53879	0.0000
R-squared	0.970863	Mean dependent var		54.74000
Adjusted R-squared	0.969302	S.D. dependent var		8.607884
S.E. of regression	1.508178	Akaike info criterion		3.724022
Sum squared resid	127.3776	Schwarz criterion		3.863645
Log likelihood	-107.7207	Hannan-Quinn criter.		3.778636
F-statistic	621.9798	Durbin-Watson stat		0.360882
Prob(F-statistic)	0.000000			

Fonte: Elaboración propia mediante o uso do programa econométrico E-views.

Na estimación 1 onde temos en conta como variable explicativa a porcentaxe de poboación feminina con polo menos estudos secundarios pódese observar as seguintes cuestións:

- Os signos son os esperados. Un aumento da poboación feminina con estudos de nivel mínimo secundarios provoca un efecto positivo na taxa de actividade feminina.
- A bondade do axuste que se obtén atendendo ao R^2 é boa, próxima a un, o que nos indica que explica ben as variacións na taxa de actividade feminina de estes tres países, particularmente, o 97% das variacións veñen explicadas pola variable explicativa.
- Obtéñense estatísticos t maiores que dous en valor absoluto, o que nos da mostra de que os parámetros son estatisticamente significativos.
- O impacto que se observa é positivo. En particular, un aumento de un punto porcentual da variable porcentaxe de poboación feminina con estudos polo menos secundarios, implica, manténdose o demais constante, un aumento da taxa de actividade feminina de 0.53 puntos porcentuais.

Táboa 12: Estimación da Taxa de actividade feminina en función da porcentaxe de poboación feminina con estudos terciarios.

Dependent Variable: TAF?
 Method: Pooled Least Squares
 Sample: 1993 2012
 Included observations: 20
 Cross-sections included: 3
 Total pool (balanced) observations: 60

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
EDUTER?	1.022113	0.057999	17.62287	0.0000
GR--C	35.39316	0.984632	35.94558	0.0000
IT--C	37.67230	0.684074	55.07052	0.0000
PO--C	52.47268	0.807515	64.98040	0.0000
R-squared	0.963642	Mean dependent var		54.74000
Adjusted R-squared	0.961695	S.D. dependent var		8.607884
S.E. of regression	1.684716	Akaike info criterion		3.945411
Sum squared resid	158.9429	Schwarz criterion		4.085034
Log likelihood	-114.3623	Hannan-Quinn criter.		4.000025
F-statistic	494.7505	Durbin-Watson stat		0.268472
Prob(F-statistic)	0.000000			

Fonte: Elaboración propia mediante o uso do programa econométrico E-views.

Nesta segunda estimación, na que se recolle o impacto da porcentaxe de poboación feminina con estudos terciarios, obtéñense os seguintes resultados:

- Os signos son os esperados, o impacto da variable exóxena é positivo na taxa de actividade feminina.
- A bondade do axuste é boa, xa que o coeficiente de determinación aproxímase a un. Dita estimación explicaría o 96% das variacións que se producen na variable endóxena nos tres países analizados.
- Os estatísticos t son maiores a dous en valores absolutos, polo que os parámetros son estatisticamente significativos. Isto indica que a variable empregada é relevante.
- O impacto que se obtén é positivo. Un aumento de un punto porcentual da poboación feminina con estudos terciarios implicaría un aumento de máis de un punto porcentual na taxa de actividade feminina. Concretamente, nun 1.02 puntos porcentuais.

En conclusión, se se comparan os resultados obtidos en cada unha das dúas estimacións, obsérvase que o impacto da educación terciaria é maior que o impacto que se observa coa variable que recolle a poboación feminina con polo menos estudos secundarios. Neste senso, ao igual que concluíron moitos dos traballos indicados anteriormente, a educación é un factor clave para axudar a diminuír a desigualdade que se produce no mercado laboral, xa que axuda a aumentar a poboación activa, e polo tanto outorga maior independencia ás persoas, neste caso ás mulleres.

Conclusións e ampliación

Entre as principais conclusións ás que chegamos neste traballo podemos sinalar as seguintes:

Coa revisión teórica da primeira sección percatámonos da importancia que se lle outorga á educación como factor determinante no crecemento económico. O enfoque que se fixo na Economía sobre este tema foi evolucionando ata converterse nunha rama propia da análise económica, a Economía da Educación.

Dentro de esa revisión, extráese que a relación entre educación e emprego, é positiva, xa que a maiores niveis de estudos acadados, espérase que se alcancen mellores postos de traballo. A educación funciona coma unha sinal para os oferentes de emprego. Cunha perspectiva de xénero, esta conclusión refórzase, xa que a bibliografía estudada da mostra da gran importancia da educación das mulleres á hora de acceder o mercado laboral e conseguir un emprego.

Posteriormente, a análise comparada da situación nos tres países estudados, Grecia, Italia e Portugal indicounos, en primer lugar, que as mulleres teñen un nivel educativo superior ao dos homes, como amosan as porcentaxes de homes e mulleres con estudos terciarios ou polo menos secundarios.

A situación que observamos nas variables referidas á educación non fai cambiar as desigualdades que se perciben nos mercados laborais dos tres países, xa que semella existir unha segmentación nas ocupacións. Aquelas relacionadas co sector terciario e servizos concentran un maior emprego feminino, en contraste cos sectores da industria e da construción dominados polos homes. A meta marcada era coñecer se existen realmente diferenzas na ocupación das persoas, e, a raíz dos índices calculados

a conclusión é clara no senso de que esta desigualdade existe, e de xeito moi marcado nalgúns casos.

Na terceira parte buscouse evidenciar o impacto que ten a educación na participación laboral das mulleres. Cos resultados obtidos no modelo econométrico, conclúese que ten un efecto positivo e importante á hora de analizar as taxas de actividade femininas. Ideas que se ven reforzadas co marco teórico aportado na primeira parte. Dentro desta estimación, percatámonos de que o efecto é maior canto maiores son os niveis de educación que adquiren as mulleres.

Entre as limitacións coas que nos atopamos á hora de realizar o presente traballo, sitúase a non inclusión de España no modelo, xa que, a pesar de que a priori podía pensarse que ten características comúns a estes tres países, na realización dos contrastes de homoxeneidade atopamos diferenzas que non permitían a súa inclusión no modelo de datos de panel. Aquí radica unha posible liña de ampliación, tratar de engadir o caso español na comparativa, para tratar de ter unha imaxe máis xeral dos países mediterráneos europeos, o igual que tratar de aumentar o período estimado, que no presente traballo foron 20 anos.

Do mesmo xeito, outra liña de ampliación pasa por incluír outras variables que poidan ser determinantes á hora de analizar a taxa de participación feminina. A educación é un factor vital, mais non é o único. Na procura bibliográfica realizada, atópanse outras variables a ter en conta. Factores demográficos como a natalidade, ou o estado civil, tamén inciden⁷ na participación laboral feminina. En consecuencia, cando se busca explicar as condutas das mulleres no mercado laboral, non se pode centrar o foco exclusivamente na educación, senón que conven ampliar a liña de análise cara as outras variables indicadas anteriormente para ter unha imaxe máis real.

⁷ De xeito negativo, según traballos coma Bbaale (2011), Guisán, Aguayo e Expósito (2001), Nakamura e Nakamura (1985), Schultz (1975).

Bibliografía

- Abramo, L. y Valenzuela, M. E. (2006). *Inserción laboral y brechas de equidad de género en América Latina*. Trabajo decente y equidad de género en América Latina, 29.
- Aguayo, E. y Lamelas, N. (2011). *Educación y empleo: desigualdad de género en las regiones mexicanas. 2000-2005*. Estudios Feministas, 733-750.
- Aguayo, E. y Lamelas, N. (2012). *Midiendo el empoderamiento femenino en América Latina*. *Regional and Sectorial Economic Studies*. Vol 12-2.
- Agut Nieto, S. y Martín Hernández, P. (2007) *Factores que dificultan el acceso de las mujeres a puestos de responsabilidad: una revisión teórica*. Apuntes de Psicología Vol 25 No2 pp 201-214.
- Arellano, M., Bover, O. (1990) *La econometría de datos de panel*. Documento de trabajo.
- Azaridis, C. and Drazen, A. (1990). *Thershold Externalities in Economic Development*. The Quarterly Journal of Economics, May pp 501-526.
- Bank of data of World Bank
- Barberá, E. (2002). *Rompiendo el techo de cristal: Beneficios de la Diversidad de género en los equipos directivos*.
- Barceinas, F., Oliver, J., Raymond, J., & Roig, J. (2000). *Los rendimientos de la educación en España*. Papeles de Economía Española, 86, 128-148.
- Barro, R. J. (1996). *Determinants of economic growth: A cross-country empirical study* (No. w5698). National Bureau of Economic Research.

- Bbaale, E. (2011). *Female Education, Labour-force participation and Fertility: Evidence from Uganda*. African Economic Research Consortium, Nairobi-Kenya.
- Bechara, P. (2012). *Gender Segregation and Gender Wage. Differences during the Early Labor Market Career*. Ruhr Economic Papers.
- Behrman, J. (1996). *Population and Development Review*, 22(4), 789-791. doi:1.
- Bengoa, C. C. (2011). *La economía del cuidado: planteamiento actual y desafíos pendientes*. Revista de economía crítica, (11), 205-225.
- Berliner (1989). *Soviet Female labour participation: a regional cross-section analysis*. Documento de trabajo.
- Blaug, M. (2014). *Economics of education: A selected annotated bibliography*. Elsevier.
- Bover, O., Arellano, M. (1995) *Female labour participation in the 1980s*. Banco de España. Servicio de Estudios. Documento de trabajo número 9427.
- Buedo Martínez, S.(2015). *Mujeres y mercado laboral en la actualidad, un análisis desde la perspectiva de género: genéricamente empobrecida, patriarcalmente desiguales*. Revista de Educación Social No 21.
- Bustos, O. (2002). *Mujeres rompiendo el techo de cristal, el caso de las universidades*. OMNIA, México[Links].
- Cáceres Ruiz, J. I., Escot Mangas, L. Fernández Cornejo, J. A., Saiz Briones, J. (2004) *La segregación ocupacional y sectorial de la mujer en el mercado de trabajo español*. Documento de trabajo.
- Cancelo, M. T. and Guisán, M. C. (1997). *Education Investment and Employment in OECD countries 1964-1994*. Documentos de Econometría No 12. Publications office University of Santiago de Compostela.
- Cañibano Sánchez, C. (2005). *El capital humano: factor de innovación, competitividad y crecimiento*. En Sexto Congreso de Economía de Navarra.
- Card, D. (1994). *Earnings, schooling, and ability revisited* (No. w4832). National Bureau of Economic Research.
- Carrasco y Mayordomo (2001). *El estudio del trabajo de mujeres y hombres: una aproximación teórica desde el enfoque reproductivo*. Universidad de Barcelona.
- Cebrián, I. y Moreno, G. (2008) *La situación de las mujeres en el mercado de trabajo español. Desajustes y retos*. Economía Industrial 367, pp 121-137.
- Ciocca, P. (2003). *L'economia italiana: un problema di crescita*. Bollettino economico, 41, 81-94.

- De la Fuente, A. (2003). *Capital humano y crecimiento en la economía del conocimiento*. Estudio 23, Fundación COTEC, Madrid.
- De la Rica, S., Dolado, J. J. and Vegas, R. (2010) *Performance Pay and the Gender Wage Gap: Evidence from Spain*. Discussion Paper No 5032 Bonn: Institute for the Study of Labor (IZA).
- De Pablos Escobar, L. (2004) *Participación laboral femenina. Análisis de los factores determinantes. La importancia de la educación*. XI Encuentro de Economía Pública [los retos de la descentralización fiscal ante la globalización]. Barcelona.
- Denison, E. F. (1967). *European Economic Growth and the US Postwar Record: Highlights of Why Growth Rates Differ: Postwar Experience in Nine Western Countries*. J. P. Poulhier (Ed.). Brookings Institution.
- Doering and Piore (1970). *International labor markets and manpower analysis*. Lexington (Massachusetts) DC Heath.
- Elizaga, J. C. (1977). *Participación de la mujer en la mano de obra en América Latina: la fecundidad y otros determinantes*. Centro Latinoamericano de Demografía.stry, S. (1968). *The Female Worker in Canada*.
- Eurostat. Employment and activity by sex and age - annual data
- Eurostat. Employment by sex, age and detailed economic activity (from 2008 onwards, NACE Rev. 2 two digit level) – 1 000
- Eurostat. Employment by sex, age and economic activity (from 2008 onwards, NACE Rev2.) – 1 000
- Eurostat. Population by educational attainment level, sex and age (%) – main indicators
- Faini, R., & Gagliarducci, S. (2005). *Competitività e struttura dell'economia italiana: un'anatomia del declino*. Sviluppo o declino. Il contributo delle istituzioni alla competitività del Paese.
- Faini, R., & Sapir, A. (2005). *Un modello obsoleto? Crescita e specializzazione dell'economia italiana*. Oltre il declino, Bologna: il Mulino, 19-77.
- Falgueras, I. (2008). *La teoría del capital humano: orígenes y evolución*. Temas actuales de economía, 2, 17-48.
- García de Soria, X, Rivas, M., Rossi, M., Taboada, M. (2002) *Tendencias recientes de la participación femenina en el mercado de trabajo del Uruguay, 1986-2000*. Documento de trabajo.
- García, J. and Suárez, M. J. (2003) *Female labour supply and income taxation in Spain: The importance of behavioural assumptions and unobserved heterogeneity*

specification. Hacienda Pública Española/Revista de Economía Pública No 164 pp: 9-27

Garita Gutiérrez (2015). *Análisis sobre la Unión Europea y el concepto de bienestar en el contexto de la crisis económica: el caso de España, Portugal, Grecia e Italia*. Espacios Políticos. Año VIII, No 12.

Gómez, S., y Marti, C. (2004). *La incorporación de la mujer al mercado laboral: Implicaciones personales, familiares y profesionales, y medidas estructurales de conciliación trabajo-familia* (No. D/557). IESE Business School.

Gornick, J. (1999). *Gender equality in the labour market: Women's employment and earnings*. Ceps/Instead-Centre D'etudes de Populations, de Pauvrete Et de Politiques Socio-Economiques/International Networks for Studies in Technology, Environment, Alternatives, Development.

Guisán Seijas, M. C. (1997) *Econometría*. Madrid: McGrawHill.

Guisán Seijas, M. C., Aguayo Lorenzo, E. and Expósito Díaz, P. (2001). *Economic Growth and cycles. Cross-country Models of Education, Industry and Fertility and International comparisons*. Applied Econometric and International Development Vol 1-1, pp 9-37.

Guisán, M. C. and Neira, I. (1997). *Economic Growth Education and Convergence. A world wide view 1960-95*. Working Paper Series Economic Development No 18.

Guisán, M. C. y Neira, I. (2001) *Capital Humano y capital físico en la OCDE. Su importancia en el crecimiento económico en el período 1965-95*. Estudios Económicos de Desarrollo Internacional AEEADE Vol 1, No 2.

Guisán, M. C. y Neira, I. (2001). *Educación y crecimiento: una perspectiva mundial 1960-99*. Estudios Económicos de Desarrollo Internacional. AEEADE Vol 1, No 1.

Gustafsson, S. S., Wetzels, C. M., Vlasblom, J. D., Dex, S. (1995). *Women's labor force transitions in connection with childbirth: a panel data comparison between Germany, Sweden and Great Britain*. Working Paper.

Hegewisch, A. and Hartmann, H. (2014). *Occupational Segregation and the Gender Wage Gap: A Job Half Done*. Institute For Women's Policy Research.

Iglesias, F. H., & Riboud, M.. (1985). *Trends in Labor Force Participation of Spanish Women: An Interpretive Essay*. Journal of Labor Economics, 3(1), S201–S217.

Jevons, H. S.. (1871). *The Theory of Political Economy*. London: Macmillan.

Jorgenson, D. W. (1981). *The Contribution of Education to US Economic Growth, 1948-1973*.

- Jorgenson, D. W., & Griliches, Z. (1967). *The explanation of productivity change*. The Review of Economic Studies, 34(3), 249-283.
- Killingsworth, M. R. and Heckman, J. J. (1986). *Female Labour Supply: A Survey*. Handbook of Labor Economics, chapter 2, vol.1.
- Lamelas, N., Aguayo, E., y Neira, I. (2003). *Educación, Fecundidad y Mortalidad Infantil en la Comunidad Andina: Un Modelo Económico*. Universidad de Santiago de Compostela.
- Larrañaga, M. (2000) *Análisis teóricos de la desigualdad*. VII Jornada de Economía Crítica. Área temática 3: Economía Feminista. Albacete, 3 a 5 febrero pp 1-33.
- Lucas, R. (1988). *On the Mechanics of Economic Development*. Journal of Monetary Economics, 22 pp 3-42,
- Mahía, R. (2000). *Introducción a la especificación y estimación de modelos con datos de panel*. Madrid, Universidad Autónoma de Madrid.
- Martín Arnaiz, J. L.(2010). *Los vínculos entre el capital humano y la competitividad en la Unión Europea*. Estudios Económicos de Desarrollo Internacional. Vol 10-2.
- Martín López, C. (2000). *La mujer en el mercado de trabajo*. *Anales de Economía aplicada*. Oviedo.
- Martín, M. T. T., y Cáceres, C. R. (2012). *Desigualdades de género en el mercado de trabajo: entre la continuidad y la transformación*. Revista de economía crítica, (14), 178-202.
- Martínez Herrero, M. (2010). *Las mujeres y la segregación laboral en la unión europea*. Economía aplicada I.
- Maté, J.J., Nava, L. A. y Rodríguez, J. C. (2002). *La segregación ocupacional por razón de sexo en la economía española 1994-1999*. Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales 366; pp 79-94.
- Migliavacca, M. (2010). *Familia y trabajo en la Europa mediterránea*. Revista de Estudios de Juventud, 90, 205-224.
- Miller Moya, L. (2004). *Participación laboral femenina y Estados de bienestar*. Revista Española de Investigaciones Sociológicas CREIS; 108(1) pp 49-74.
- Mincer, J. (1958). *Investment in Human Capital and Personal Income Distribution*. Journal of Political Economy, 66(4), pp 281-302.
- Mincer, J. A. (1974). *Age and Experience Profiles of earnings*. In *Schooling, experience, and earnings* (pp. 64-82). NBER.

- Mínguez, A. (2005). *Empleo de la mujer y familia en los regímenes de bienestar del sur de Europa en perspectiva comparada. Permanencia del modelo de varón sustentador*. The Revista Española de Investigaciones Sociológicas (REIS), 112(1), 131-163.
- Mizala, A., Romaguera, P., and Henriquez, P. (1999). *Female labor supply in Chile* (No. 58). Centro de Economía Aplicada, Universidad de Chile.
- Muñoz D'Albora, A. (1988). *Fuerza de trabajo femenina: evolución y tendencias. Mundo Mujer. Continuidad y cambio*. Ediciones CEM, Santiago de Chile, pp 63-130.
- Muñoz, L. G. (ed. lit) y Sarasúa, C (ed. lit) (2003). *¿Privilegios o eficiencia? Mujeres y hombres en los mercados de trabajo*. Alicante: servicio de publicaciones, Universidad de Alicante.
- Nakamura, A., and Nakamura, M. (1985). *Dynamic models of the labor force behavior of married women which can be estimated using limited amounts of past information*. Journal of Econometrics, 27(3), 273-298.
- Neira, I. (2003). *Modelos econométricos de capital humano: Principales enfoques y evidencia empírica* (No. 64). University of Santiago de Compostela. Faculty of Economics and Business. Econometrics.
- Neira, I. (2007). *Capital Humano y desarrollo Económico Mundial: Modelos Económicos y perspectivas*. Estudios Económicos de Desarrollo Internacional Vol 7-2.
- Netz, J. S. (1999). *All in the family: Family, income, and labor force attachment*. Feminist economics, 5(3), .
- Nicolás Martínez, C., López Martínez, M. y Riquelme Perea, P. J. (2009). *La segregación ocupacional entre hombres y mujeres: Teorías explicativas y análisis de su evolución reciente en España*. Proyecto Social 13 pp 38-62.
- Novalés, A. (1989). *La incorporación de la mujer al mercado de trabajo en España*. Moneda y crédito : revista de economía.
- Novalés, A. (1993) *Econometría*. Madrid: McGrawHill.
- Novalés, A. , Mateos, B. (1990). *Empleo, Capital Humano y Participación Femenina en España*. Investigaciones Económicas (Segunda época), XIV, 457-478.
- OECD. (2008). *Employment outlook*. Oecd.
- Pacheco Viera, E(2007). *Capital humano como factor de convergencia : análisis econométrico de la euroregión Galicia-Norte de Portugal*. Santiago de Compostela: Universidade. Servizo de Publicacións e Intercambio Científico, 2007. ISBN: 978-84-9750-890-2

- Pantelides, E. A. (1976). *Estudio de la población femenina económicamente activa en América Latina, 1950-1970*.
- Paz, J. A. (2005). *Educación y mercado laboral: Revisión de la literatura y algunos hechos para la Argentina* (No. 311). Serie Documentos de Trabajo, Universidad del CEMA: Área: economía.
- Pfau-Effinger, B. (2002). *Changing welfare states and labour markets in the context of European gender arrangements*. *Changing labour markets, welfare policies and citizenship*, 235-256.
- Pfau-Effinger, B. (2005). *Culture and Welfare State Policies: Reflections on a Complex Interrelation*. Cambridge Journals.
- Psacharopoulos, G.; Tzannatos; Z. (1987). *Education and Female Labor Force Participation*. Paper presented at the World Congress of Comparative Education (6th, Río de Janeiro, Brazil, July 6-10).
- Psacharopoulos, George; Tzannatos, Zafiris. (1989). *Female labor force participation : an international perspective*. The World Bank research observer. -- Vol. 4, no. 2 (July 1989), pp. 187-201.
- Rodríguez Enríquez, C. (2015). *Economía feminista y economía del cuidado*. Nueva Sociedad número 256.
- Roldán García, E., Leyra Fatou, B., & Contreras Martínez, L. (2012). *Segregación laboral y techo de cristal en trabajo social: análisis del caso español*.
- Schultz, T. P. (1992). *The role of education and human capital in economic development: An empirical assessment*. E. G. Center and C. New Haven (eds.) Economic Growth Center, Yale University.
- Schultz, T. P (1975). *Estimating Labor Supply Functions for Married Women*. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 1975.
- Schultz, T. W. (1961). *Investment in human capital*. The American economic review, 51(1), pp 1-17.
- Sen, A. K. (2010). *Capital humano y capacidad humana*. Cuadernos de Economía, vol 17, No 29.
- Silva Duarte, M. A. e Nunes Simoes, M. C. (2001). *Principais factores de crescimento da economia portuguesa no espaço europeu*. Estudos do GEMF.
- Sorrentino, C. (1983). *International comparisons of labor force participation, 1960-81*. Monthly Labor Review, 106(2): 23-26.
- Spence, M. (1973). *Job market signaling*. The quarterly journal of Economics, 355-374.

- Stiglitz, J. E. (1975). *The theory of " screening," education, and the distribution of income*. The American Economic Review, 65(3), 283-300.
- Tansel, A. (2001, December). *Economic development and female labor force participation in Turkey: time-series evidence and cross-province estimates*. Economic Research Forum for the Arab Countries, Iran & Turkey.
- Tenjo, Ribero y Bernat (2005). *Evolución de las diferencias salariales por sexo en seis países de América Latina, un intento de interpretación*. Documento CEDE (Centro de Estudios sobre Desarrollo Económico) No 18, pp 85-102.
- Uzawa, H. (1965). *Optimum technical change in an aggregative model of economic growth*. International economic review, 6(1), 18-31.
- van Eijs, P., & Heijke, H. (1996). *The Relation between the Wage, Job-related Training and the Quality of the Match between Occupations and Types of Education*. Research Centre for Education and Labour Market, Faculty of Economic Sciences, Rijksuniversiteit Limburg.
- Wainerman, C. H. (1979). *Educación, familia y participación económica femenina en la Argentina*. Desarrollo económico, 18(72), 511-537.
- Walsh, J. R. (1935). *Capital concept applied to man*. The Quarterly Journal of Economics, 255-285.

Anexo

O presente anexo contén unha serie de táboas cos índices de participación, representación e concentración para os tres países e separados por xénero, empregando a clasificación de actividades oficial NACE⁸, tanto para nivel sectorial a un dígito coma a dous.

⁸ Clasificación estatística de actividades económicas na Comunidade Europea.

Táboa A.1: Índices de participación

	2008		2014	
	Mulleres Participación(%)	Homes Participación(%)	Mulleres Participación(%)	Homes Participación(%)
Agricultura, gandería, siveicultura e pesca				
Grecia	42,23	57,77	40,10	59,90
Italia	31,77	68,23	28,61	71,39
Portugal	51,30	48,73	36,09	63,86
Industrias extractivas.				
Grecia	11,76	88,24	6,19	93,81
Italia	13,08	86,92	10,16	89,84
Portugal	15,12	91,86	7,38	92,62
Industria Manufactureira.				
Grecia	26,87	73,13	28,75	71,25
Italia	28,51	71,49	26,63	73,37
Portugal	41,67	58,33	40,68	59,31
Suministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado.				
Grecia	24,28	75,72	24,36	75,64
Italia	20,02	79,98	22,99	77,01
Portugal	19,91	80,09	19,87	80,13
Suministro da auga, actividades de saneamento, xestión dos residuos e descontaminación.				
Grecia	19,34	80,66	29,33	70,67
Italia	16,18	83,82	14,00	86,00
Portugal	19,82	80,18	22,98	77,02
Construción				
Grecia	2,36	97,64	4,72	95,28
Italia	5,82	94,18	6,55	93,45
Portugal	4,45	95,55	6,10	93,90
Comercio o por maior e o por menor, reparación de vehículos de motor e motocicletas.				
Grecia	43,36	56,64	41,68	58,32
Italia	41,00	59,00	41,77	58,23
Portugal	45,14	54,86	48,60	51,40
Transporte e almacenamento.				
Grecia	14,96	85,04	16,24	83,70
Italia	19,65	80,35	20,61	79,38
Portugal	17,61	82,39	18,40	81,66
Hotelesería.				
Grecia	46,39	53,61	46,35	53,65
Italia	50,64	49,36	51,79	48,22
Portugal	60,51	39,49	57,86	42,14
Información e comunicacións.				
Grecia	34,97	65,16	36,60	63,40
Italia	31,96	68,04	29,35	70,65
Portugal	37,53	62,47	30,43	69,57
Actividades financeiras e de seguros.				
Grecia	51,12	48,88	52,80	47,20
Italia	41,89	58,11	45,87	54,13
Portugal	46,46	53,54	45,63	54,37
Actividades inmobiliarias.				
Grecia	39,77	61,36	43,59	56,41
Italia	43,38	56,62	41,72	58,36
Portugal	48,81	51,19	52,36	47,64
Actividades profesionais, científicas e técnicas.				
Grecia	45,90	54,10	45,92	54,08
Italia	43,22	56,78	47,10	52,91
Portugal	54,81	45,19	52,59	47,41
Actividades administrativas e servizos auxiliares.				
Grecia	47,92	52,08	47,71	52,29
Italia	55,53	44,47	54,01	45,99
Portugal	53,69	46,31	49,37	50,63
Administración pública e defensa, seguridade social obligatoria.				
Grecia	37,98	62,02	37,03	62,97
Italia	34,46	65,54	34,36	65,63
Portugal	36,17	63,83	41,22	58,78
Educación.				
Grecia	64,30	35,70	65,53	34,47
Italia	74,89	25,11	75,06	24,94
Portugal	77,15	22,85	78,04	21,96
Actividades sanitarias e de servizos sociais.				
Grecia	66,95	33,05	65,50	34,50
Italia	70,11	29,89	70,48	29,52
Portugal	84,21	15,76	82,39	17,61
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento.				
Grecia	38,83	61,17	35,47	64,53
Italia	48,00	52,00	46,33	53,67
Portugal	42,19	57,81	42,58	57,42
Outros servizos.				
Grecia	59,52	40,48	57,83	42,17
Italia	63,10	36,90	63,07	36,93
Portugal	73,47	26,53	73,41	26,69
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares co				
Grecia	96,16	3,84	95,14	4,86
Italia	89,23	10,75	85,23	14,76
Portugal	98,92	1,08	97,83	2,17

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.2: Índices de representación

	2008		2014	
	Mulleres Representación	Homes Representación	Mulleres Representación	Homes Representación
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca				
Grecia	1,06	0,96	0,95	1,03
Italia	0,79	1,15	0,68	1,24
Portugal	1,09	0,92	0,73	1,26
Industrias extractivas.				
Grecia	0,30	1,47	0,15	1,62
Italia	0,32	1,46	0,24	1,56
Portugal	0,32	1,73	0,15	1,82
Industria Manufactureira.				
Grecia	0,67	1,22	0,68	1,23
Italia	0,70	1,20	0,63	1,27
Portugal	0,89	1,10	0,83	1,17
Suministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado.				
Grecia	0,61	1,26	0,58	1,31
Italia	0,49	1,34	0,54	1,33
Portugal	0,42	1,51	0,40	1,58
Suministro da auga, actividades de saneamento, xestión dos residuos e descontaminación.				
Grecia	0,49	1,34	0,70	1,22
Italia	0,40	1,41	0,33	1,49
Portugal	0,42	1,51	0,47	1,51
Construción				
Grecia	0,06	1,62	0,11	1,64
Italia	0,14	1,58	0,16	1,62
Portugal	0,09	1,80	0,12	1,85
Comercio o por maior e o por menor, reparación de vehículos de motor e motocicletas.				
Grecia	1,09	0,94	0,99	1,01
Italia	1,01	0,99	0,99	1,01
Portugal	0,96	1,03	0,99	1,01
Transporte e almacenamento.				
Grecia	0,38	1,41	0,39	1,44
Italia	0,49	1,35	0,49	1,38
Portugal	0,38	1,55	0,37	1,61
Hosxelería.				
Grecia	1,17	0,89	1,10	0,93
Italia	1,25	0,83	1,23	0,84
Portugal	1,29	0,74	1,18	0,83
Información e comunicacións.				
Grecia	0,88	1,08	0,87	1,09
Italia	0,79	1,14	0,69	1,22
Portugal	0,80	1,18	0,62	1,37
Actividades financeiras e de seguros.				
Grecia	1,28	0,81	1,26	0,81
Italia	1,04	0,98	1,09	0,94
Portugal	0,99	1,01	0,93	1,07
Actividades inmobiliarias.				
Grecia	1,00	1,02	1,04	0,97
Italia	1,07	0,95	0,99	1,01
Portugal	1,04	0,96	1,07	0,94
Actividades profesionais, científicas e técnicas.				
Grecia	1,15	0,90	1,09	0,93
Italia	1,07	0,95	1,11	0,92
Portugal	1,17	0,85	1,07	0,93
Actividades administrativas e servizos auxiliares.				
Grecia	1,20	0,87	1,13	0,90
Italia	1,37	0,75	1,28	0,80
Portugal	1,15	0,87	1,00	1,00
Administración pública e defensa, seguridade social obligatoria.				
Grecia	0,95	1,03	0,88	1,09
Italia	0,85	1,10	0,81	1,14
Portugal	0,77	1,20	0,84	1,16
Educación.				
Grecia	1,61	0,59	1,56	0,59
Italia	1,85	0,42	1,78	0,43
Portugal	1,65	0,43	1,59	0,43
Actividades sanitarias e de servizos sociais.				
Grecia	1,68	0,55	1,56	0,60
Italia	1,73	0,50	1,67	0,51
Portugal	1,80	0,30	1,68	0,35
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento.				
Grecia	0,98	1,02	0,84	1,11
Italia	1,19	0,87	1,10	0,93
Portugal	0,90	1,09	0,87	1,13
Outros servizos.				
Grecia	1,49	0,67	1,38	0,73
Italia	1,56	0,62	1,49	0,64
Portugal	1,57	0,50	1,49	0,52
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares co				
Grecia	2,41	0,06	2,26	0,08
Italia	2,20	0,18	2,02	0,26
Portugal	2,11	0,02	1,99	0,04

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.3: Índices de concentración

	2008		2014	
	Mulleres Concentración(Homes Concentración(Mulleres Concentración(Homes Concentración(
Agricultura, gandería, siveicultura e pesca				
Grecia	11,13	0,10	12,44	0,13
Italia	2,77	0,04	2,34	0,04
Portugal	7,91	0,07	4,07	0,07
Industrias extractivas.				
Grecia	0,11	0,01	0,05	0,01
Italia	0,05	0,00	0,04	0,00
Portugal	0,12	0,01	0,04	0,01
Industria Manufactureira.				
Grecia	8,04	14,48	6,17	11,08
Italia	14,10	24,04	11,77	23,75
Portugal	15,96	19,72	14,15	19,94
Suministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado.				
Grecia	0,47	0,96	0,46	1,03
Italia	0,25	0,69	0,27	0,65
Portugal	0,20	0,71	0,14	0,56
Suministro da auga, actividades de saneamento, xestión dos residuos e descontaminación.				
Grecia	0,33	0,90	0,45	0,79
Italia	0,31	1,10	0,34	1,55
Portugal	0,30	1,07	0,34	1,10
Construción				
Grecia	0,52	14,16	0,49	7,11
Italia	1,22	13,45	1,04	10,83
Portugal	1,06	20,10	0,80	11,88
Comercio o por maior e o por menor, reparación de vehículos de motor e motocicletas.				
Grecia	19,94	17,23	17,63	17,90
Italia	15,04	14,71	14,21	14,51
Portugal	14,55	15,60	14,95	15,27
Transporte e almacenamento.				
Grecia	1,76	6,62	1,87	7,00
Italia	2,26	6,29	2,29	6,47
Portugal	1,34	5,54	1,51	6,46
Hotelesería.				
Grecia	8,14	6,22	9,28	7,79
Italia	6,29	4,17	6,99	4,77
Portugal	8,30	4,78	7,38	5,19
Información e comunicacións.				
Grecia	1,50	1,85	1,89	2,37
Italia	1,87	2,70	1,74	3,07
Portugal	1,52	2,23	1,54	3,40
Actividades financeiras e de seguros.				
Grecia	3,43	2,17	3,36	2,18
Italia	2,92	2,76	3,01	2,60
Portugal	1,93	1,96	2,15	2,47
Actividades inmobiliarias.				
Grecia	0,19	0,20	0,12	0,11
Italia	0,55	0,49	0,54	0,55
Portugal	0,55	0,51	0,69	0,61
Actividades profesionais, científicas e técnicas.				
Grecia	5,93	4,63	6,07	5,19
Italia	6,52	5,82	6,85	5,63
Portugal	4,09	2,97	4,41	3,85
Actividades administrativas e servizos auxiliares.				
Grecia	2,04	1,47	2,70	2,15
Italia	5,04	2,74	5,26	3,28
Portugal	3,12	2,37	3,74	3,70
Administración pública e defensa, seguridade social obligatoria.				
Grecia	7,97	8,61	7,86	9,70
Italia	5,34	6,90	4,74	6,64
Portugal	5,31	8,28	6,18	8,52
Educación.				
Grecia	11,47	4,21	12,91	4,92
Italia	12,87	2,93	12,14	2,95
Portugal	11,66	3,05	13,24	3,60
Actividades sanitarias e de servizos sociais.				
Grecia	8,67	2,83	9,24	3,53
Italia	12,32	3,57	13,54	4,15
Portugal	11,15	1,84	14,72	3,04
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento.				
Grecia	1,25	1,31	1,13	1,50
Italia	1,27	0,93	1,47	1,25
Portugal	0,84	1,02	1,15	1,50
Outros servizos.				
Grecia	3,05	1,37	2,80	1,48
Italia	4,91	1,95	4,31	1,85
Portugal	2,78	0,88	3,58	1,26
Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares co				
Grecia	4,03	0,11	3,08	0,11
Italia	3,94	0,32	7,05	0,89
Portugal	7,33	0,07	5,17	0,11

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.4: índice de participación feminina en Portugal. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	55,82	39,24
Silvicultura e explotación forestal	11,88	11,35
Pesca e acuicultura	5,26	9,65
Extracción de minerais metálicos	-	2,17
Outras industrias extractivas	7,69	11,94
Industria da alimentación	55,23	50,06
Industria de bebidas	33,04	32,04
Industria téxtil	47,53	45,27
Confección de prendas de vestir	88,04	85,89
Industria do coiro e do calzado	57,85	56,05
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	25,69	20,87
Industria do papel	21,85	23,65
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	30,99	37,23
Industria química	36,51	42,20
Fabricación de produtos farmacéuticos	65,24	-
Fabricación de produtos de caucho e plástico	31,44	32,11
Fabricación de outros produtos non metálicos	27,04	29,23
Metalurxia	11,65	16,84
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e eq	11,48	15,72
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óptic	47,20	43,41
Fabricación de equipos electrónicos	31,64	30,15
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	10,67	19,57
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	35,87	45,18
Fabricación de outros medios de transporte	11,35	13,33
Fabricación de mobles	29,45	21,19
Outras manufacturas	59,34	-
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	1,03	7,53
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acoi	19,91	19,87
Captación, depuración e distribución de auga	20,21	23,62
Recollida e tratamento de augas residuais	19,28	21,89
Construción de edificios	4,15	4,78
Enxeñería civil	5,56	10,55
Actividades de construción especializada	4,88	6,19
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	12,99	15,48
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, agás	27,87	30,84
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motoci	59,83	60,98
Transporte terrestre e por tubeiras	8,06	10,06
Transporte aéreo	40,00	34,48
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	31,06	26,69
Actividades postais ou de correos	27,10	34,04
Servizo de aloxamento	59,83	57,29
Servizo de comida e bebida	60,67	58,02
Edición	45,45	48,18
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de	-	42,68
Telecomunicacións	43,83	35,59
Programación, consultoría e outras actividades relacionac	20,18	20,00
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	46,53	42,99
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguric	42,16	53,23
Actividades inmobiliarias	48,81	52,36
Actividades xurídicas e de contabilidade	71,80	67,64
Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría	-	45,38
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios e a	29,51	28,86
Investigación e desenvolvemento	-	66,67
Publicidade e estudos de mercado	39,09	48,80
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	55,04	49,65
Actividades de aluguer	16,39	-
Actividades das axencias de viaxes, operadores turísticos,	67,09	57,04
Actividades de seguridade e investigación	15,24	18,71
Servizos a edificios e actividades de xardinería	72,76	57,56
Actividades administrativas de oficina e outras actividades	58,33	60,73
Administración pública, defensa; Seguridade Social obriga	36,17	41,22
Educación	77,15	78,04
Actividades sanitarias	79,59	76,61
Asistencia en establecementos residenciais	92,08	89,49
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	90,80	91,89
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	38,69	36,46
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras acti	75,00	62,50
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	38,00	39,53
Actividades asociativas	60,29	59,57
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos	36,13	29,61
Outros servizos persoais	87,05	89,08
Actividades dos fogares como empregadores de persoal i	98,92	97,83

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.5 : Índice representación feminina en Portugal. Dous díxitos

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	1,19	0,80
Silvicultura e explotación forestal	0,25	0,23
Pesca e acuicultura	0,11	0,20
Extracción de minerais metálicos	-	0,04
Outras industrias extractivas	0,16	0,24
Industria da alimentación	1,18	1,02
Industria de bebidas	0,70	0,65
Industria téxtil	1,01	0,92
Confección de prendas de vestir	1,88	1,75
Industria do coiro e do calzado	1,23	1,14
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	0,55	0,42
Industria do papel	0,47	0,48
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,66	0,76
Industria química	0,78	0,86
Fabricación de produtos farmacéuticos	1,39	-
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,67	0,65
Fabricación de outros produtos non metálicos	0,58	0,59
Metalurxia	0,25	0,34
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e eq	0,25	0,32
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	1,01	0,88
Fabricación de equipos electrónicos	0,67	0,61
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,23	0,40
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	0,77	0,92
Fabricación de outros medios de transporte	0,24	0,27
Fabricación de mobles	0,63	0,43
Outras manufacturas	1,27	-
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,02	0,15
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	0,42	0,40
Captación, depuración e distribución de auga	0,43	0,48
Recollida e tratamento de augas residuais	0,41	0,45
Construción de edificios	0,09	0,10
Enxeñaría civil	0,12	0,21
Actividades de construción especializada	0,10	0,13
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	0,28	0,32
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, agás	0,59	0,63
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motocicletas	1,28	1,24
Transporte terrestre e por tuberías	0,17	0,20
Transporte aéreo	0,85	0,70
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	0,66	0,54
Actividades postais ou de correos	0,58	0,69
Servizo de aloxamento	1,28	1,17
Servizo de comida e bebida	1,29	1,18
Edición	0,97	0,98
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de	-	0,87
Telecomunicacións	0,94	0,72
Programación, consultoría e outras actividades relacionadas	0,43	0,41
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0,99	0,87
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguros	0,90	1,08
Actividades inmobiliarias	1,04	1,07
Actividades xurídicas e de contabilidade	1,53	1,38
Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría	-	0,92
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e a	0,63	0,59
Investigación e desenvolvemento	-	1,36
Publicidade e estudos de mercado	0,83	0,99
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	1,17	1,01
Actividades de aluguer	0,35	-
Actividades das axencias de viaxes, operadores turísticos,	1,43	1,16
Actividades de seguridade e investigación	0,33	0,38
Servizos a edificios e actividades de xardinería	1,55	1,17
Actividades administrativas de oficina e outras actividades	1,24	1,24
Administración pública, defensa; Seguridade Social obriga	0,77	0,84
Educación	1,65	1,59
Actividades sanitarias	1,70	1,56
Asistencia en establecementos residenciais	1,96	1,82
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	1,94	1,87
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,83	0,74
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras acti	1,60	1,27
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,81	0,80
Actividades asociativas	1,29	1,21
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de	0,77	0,60
Outros servizos persoais	1,86	1,81
Actividades dos fogares como empregadores de persoal c	2,11	1,99

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.6: Índice concentración feminine Portugal. Dous díxitos

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	7,78	3,94
Silvicultura e explotación forestal	0,08	0,08
Pesca e acuicultura	0,04	0,05
Extracción de minerais metálicos	0,05	0,04
Outras industrias extractivas	0,00	0,00
Industria da alimentación	2,40	2,03
Industria de bebidas	0,16	0,16
Industria téxtil	1,33	1,08
Confección de prendas de vestir	4,96	3,75
Industria do coiro e do calzado	1,25	1,57
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	0,62	0,34
Industria do papel	0,15	0,17
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,33	0,24
Industria química	0,21	0,22
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,48	-
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,32	0,38
Fabricación de outros produtos non metálicos	0,71	0,64
Metalurxia	0,05	0,08
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e eq	0,55	0,59
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óptic	0,34	0,27
Fabricación de equipos electrónicos	0,25	0,20
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,12	0,17
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	0,74	1,28
Fabricación de outros medios de transporte	0,07	0,07
Fabricación de mobles	0,64	0,39
Outras manufacturas	0,24	-
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,00	0,10
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire aco	0,20	0,14
Captación, depuración e distribución de auga	0,08	0,14
Recollida e tratamento de augas residuais	0,19	0,18
Construción de edificios	0,65	0,33
Enxeñería civil	0,09	0,21
Actividades de construción especializada	0,32	0,25
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	0,72	0,63
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, agás	1,87	2,01
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motoci	11,96	12,32
Transporte terrestre e por tubeiras	0,36	0,47
Transporte aéreo	0,19	0,14
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	0,51	0,62
Actividades postais ou de correos	0,26	0,23
Servizo de aloxamento	1,61	1,56
Servizo de comida e bebida	6,69	5,82
Edición	0,31	0,25
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de	-	0,17
Telecomunicacións	0,74	0,50
Programación, consultoría e outras actividades relacionad	0,20	0,47
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1,44	1,36
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguric	0,38	0,63
Actividades inmobiliarias	0,55	0,69
Actividades xurídicas e de contabilidade	2,45	2,22
Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría	-	0,28
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios e a	0,54	0,62
Investigación e desenvolvemento	-	0,27
Publicidade e estudos de mercado	0,38	0,49
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,32	0,34
Actividades de aluguer	0,04	-
Actividades das axencias de viaxes, operadores turísticos,	0,24	0,37
Actividades de seguridade e investigación	0,21	0,31
Servizos a edificios e actividades de xardinería	1,95	1,69
Actividades administrativas de oficina e outras actividades	0,56	1,11
Administración pública, defensa; Seguridade Social obriga	5,31	6,18
Educación	11,66	13,24
Actividades sanitarias	6,40	7,93
Asistencia en establecementos residenciais	2,64	4,36
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	2,11	2,44
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,24	0,17
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras acti	0,23	0,36
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,34	0,56
Actividades asociativas	0,55	0,67
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos	0,19	0,22
Outros servizos persoais	2,04	2,69
Actividades dos fogares con o empregadores de persoal c	7,33	5,17

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.7: Índice participación masculina en Portugal. Dous díxitos

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	44,15	60,76
Silvicultura e explotación forestal	88,13	88,65
Pesca e acuicultura	94,74	90,35
Extracción de minerais metálicos	-	97,83
Outras industrias extractivas	92,31	88,06
Industria da alimentación	44,77	49,94
Industria de bebidas	66,96	67,96
Industria téxtil	52,47	54,73
Confección de prendas de vestir	11,96	14,00
Industria do coiro e do calzado	41,94	43,95
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	74,31	79,13
Industria do papel	78,15	76,35
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	69,01	63,50
Industria química	63,49	57,80
Fabricación de produtos farmacéuticos	34,76	0,00
Fabricación de produtos de caucho e plástico	68,56	67,89
Fabricación de outros produtos non metálicos	73,13	70,55
Metalurxia	88,35	83,16
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e eq	88,52	84,28
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óptic	52,80	56,59
Fabricación de equipos electrónicos	67,80	69,85
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	89,33	80,43
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	64,13	54,99
Fabricación de outros medios de transporte	88,65	86,67
Fabricación de mobles	70,55	79,07
Outras manufacturas	40,66	-
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	98,97	92,47
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acoi	80,09	80,13
Captación, depuración e distribución de auga	79,79	76,38
Recollida e tratamento de augas residuais	80,72	78,11
Construción de edificios	95,85	95,22
Enxeñería civil	94,44	89,45
Actividades de construción especializada	95,12	93,93
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	87,01	84,52
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, agás	72,13	69,16
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motoci	40,17	39,02
Transporte terrestre e por tubeiras	91,84	89,94
Transporte aéreo	60,00	65,52
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	68,94	73,31
Actividades postais ou de correos	72,43	65,96
Servizo de aloxamento	40,17	42,71
Servizo de comida e bebida	39,33	41,98
Edición	54,55	51,82
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de	-	57,32
Telecomunicacións	55,91	64,41
Programación, consultoría e outras actividades relacionac	79,82	80,00
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	53,32	57,01
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segurid	57,84	46,77
Actividades inmobiliarias	51,19	47,64
Actividades xurídicas e de contabilidade	28,20	32,36
Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría	-	54,62
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios e a	70,49	70,92
Investigación e desenvolvemento	-	33,33
Publicidade e estudos de mercado	61,36	51,20
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	44,96	50,35
Actividades de aluguer	83,61	-
Actividades das axencias de viaxes, operadores turísticos,	32,91	42,96
Actividades de seguridade e investigación	84,44	81,58
Servizos a edificios e actividades de xardinería	27,08	42,44
Actividades administrativas de oficina e outras actividades	41,67	39,53
Administración pública, defensa; Seguridade Social oblig	63,83	58,78
Educación	22,85	21,96
Actividades sanitarias	20,47	23,39
Asistencia en establecementos residenciais	8,07	10,51
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	9,20	8,11
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	60,58	63,54
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	25,00	37,50
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	62,00	60,47
Actividades asociativas	39,71	40,43
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	63,87	70,39
Outros servizos persoais	12,95	10,92
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	1,08	2,17

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.8: Índices representación masculina en Portugal. Dous díxitos

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	0,83	1,19
Silvicultura e explotación forestal	1,66	1,74
Pesca e acuicultura	1,78	1,78
Extracción de minerais metálicos	-	1,92
Outras industrias extractivas	1,74	1,73
Industria da alimentación	0,84	0,98
Industria de bebidas	1,26	1,34
Industria téxtil	0,99	1,08
Confección de prendas de vestir	0,23	0,28
Industria do coiro e do calzado	0,79	0,86
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	1,40	1,56
Industria do papel	1,47	1,50
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	1,30	1,25
Industria química	1,20	1,14
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,65	0,00
Fabricación de produtos de caucho e plástico	1,29	1,33
Fabricación de outros produtos non metálicos	1,38	1,39
Metalurxia	1,66	1,64
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e eq	1,67	1,66
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óptic	0,99	1,11
Fabricación de equipos electrónicos	1,28	1,37
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	1,68	1,58
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	1,21	1,08
Fabricación de outros medios de transporte	1,67	1,70
Fabricación de mobles	1,33	1,55
Outras manufacturas	0,77	-
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	1,86	1,82
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acoi	1,51	1,58
Captación, depuración e distribución de auga	1,50	1,50
Recollida e tratamento de augas residuais	1,52	1,54
Construción de edificios	1,80	1,87
Enxeñería civil	1,78	1,76
Actividades de construción especializada	1,79	1,85
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	1,64	1,66
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, agás	1,36	1,36
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motoci	0,76	0,77
Transporte terrestre e por tubeiras	1,73	1,77
Transporte aéreo	1,13	1,29
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	1,30	1,44
Actividades postais ou de correos	1,36	1,30
Servizo de aloxamento	0,76	0,84
Servizo de comida e bebida	0,74	0,83
Edición	1,03	1,02
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de	-	1,13
Telecomunicacións	1,05	1,27
Programación, consultoría e outras actividades relacionac	1,50	1,57
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1,00	1,12
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguric	1,09	0,92
Actividades inmobiliarias	0,96	0,94
Actividades xurídicas e de contabilidade	0,53	0,64
Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría	-	1,07
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios e a	1,33	1,39
Investigación e desenvolvemento	-	0,66
Publicidade e estudos de mercado	1,16	1,01
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,85	0,99
Actividades de aluguer	1,57	-
Actividades das axencias de viaxes, operadores turísticos,	0,62	0,84
Actividades de seguridade e investigación	1,59	1,60
Servizos a edificios e actividades de xardinería	0,51	0,83
Actividades administrativas de oficina e outras actividades	0,78	0,78
Administración pública, defensa; Seguridade Social obriga	1,20	1,16
Educación	0,43	0,43
Actividades sanitarias	0,39	0,46
Asistencia en establecementos residenciais	0,15	0,21
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0,17	0,16
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	1,14	1,25
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	0,47	0,74
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	1,17	1,19
Actividades asociativas	0,75	0,79
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	1,20	1,38
Outros servizos persoais	0,24	0,21
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	0,02	0,04

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.9: Índice concentración masculina en Portugal. Dous díxitos

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	5,43	5,90
Silvicultura e explotación forestal	0,55	0,58
Pesca e acuicultura	0,64	0,48
Extracción de minerais metálicos	-	0,21
Outras industrias extractivas	0,57	0,27
Industria da alimentación	1,72	1,95
Industria de bebidas	0,29	0,32
Industria téxtil	1,29	1,26
Confección de prendas de vestir	0,59	0,59
Industria do coiro e do calzado	0,80	1,19
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	1,59	1,26
Industria do papel	0,46	0,52
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,66	0,40
Industria química	0,31	0,29
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,22	0,00
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,62	0,77
Fabricación de outros produtos non metálicos	1,69	1,48
Metaluxia	0,36	0,37
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e eq	3,73	3,07
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óptic	0,33	0,34
Fabricación de equipos electrónicos	0,47	0,44
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,89	0,68
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	1,16	1,50
Fabricación de outros medios de transporte	0,49	0,42
Fabricación de mobles	1,36	1,41
Outras manufacturas	0,15	-
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,38	1,19
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acor	0,71	0,56
Captación, depuración e distribución de auga	0,29	0,45
Recollida e tratamento de augas residuais	0,71	0,61
Construción de edificios	13,25	6,44
Enxeñería civil	1,40	1,72
Actividades de construción especializada	5,44	3,72
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	4,24	3,30
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, agás	4,28	4,35
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motoci	7,08	7,62
Transporte terrestre e por tubeiras	3,59	4,05
Transporte aéreo	0,25	0,26
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	1,00	1,65
Actividades postais ou de correos	0,61	0,43
Servizo de aloxamento	0,96	1,12
Servizo de comida e bebida	3,83	4,07
Edición	0,33	0,26
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de	-	0,22
Telecomunicacións	0,84	0,88
Programación, consultoría e outras actividades relacionac	0,70	1,83
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1,45	1,75
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguric	0,46	0,54
Actividades inmobiliarias	0,51	0,61
Actividades xurídicas e de contabilidade	0,85	1,03
Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría	-	0,33
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios e a	1,14	1,47
Investigación e desenvolvemento	-	0,13
Publicidade e estudos de mercado	0,53	0,49
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,23	0,33
Actividades de aluguer	0,20	-
Actividades das axencias de viaxes, operadores turísticos,	0,10	0,27
Actividades de seguridade e investigación	1,05	1,29
Servizos a edificios e actividades de xardinería	0,64	1,21
Actividades administrativas de oficina e outras actividades	0,35	0,70
Administración pública, defensa; Seguridade Social obriga	8,28	8,52
Educación	3,05	3,60
Actividades sanitarias	1,45	2,34
Asistencia en establecementos residenciais	0,20	0,49
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0,19	0,21
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,33	0,28
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	0,07	0,21
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,49	0,83
Actividades asociativas	0,32	0,44
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	0,30	0,49
Outros servizos persoais	0,27	0,32
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	0,07	0,11

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.10: Índice participación feminina en Italia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	34,00	30,61
Silvicultura e explotación forestal	11,99	12,57
Pesca e acuicultura	8,24	3,37
Extracción de antracita, hulla e lignito	10,14	15,56
Extracción de minerais metálicos	11,86	5,02
Actividades de apoio ás industrias extractivas	17,39	21,13
Industria da alimentación	38,62	36,92
Industria de bebidas	22,87	28,54
Industria do tabaco	-	4,17
Industria téxtil	51,39	48,54
Confección de prendas de vestir	76,31	72,08
Industria do coiro e do calzado	46,50	42,89
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	15,12	16,12
Industria do papel	26,14	17,81
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	30,86	27,64
Refino do petróleo	7,64	17,50
Industria química	26,07	28,42
Fabricación de produtos farmacéuticos	36,05	41,51
Fabricación de produtos de caucho e plástico	29,40	26,48
Fabricación de outros produtos non metálicos	20,84	17,67
Metalurxia	10,14	12,31
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	16,38	16,71
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	34,25	32,78
Fabricación de equipos electrónicos	32,59	29,06
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	18,05	18,04
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	21,05	21,20
Fabricación de outros medios de transporte	14,89	13,33
Fabricación de mobles	23,57	21,68
Outras manufacturas	40,61	36,73
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	14,47	8,45
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire c	20,02	22,99
Captación, depuración e distribución de auga	18,62	14,50
Recollida e tratamento de augas residuais	14,51	13,77
Actividades de descontaminación e outros servizos de	12,28	20,00
Construción de edificios	5,66	6,48
Enxeñería civil	7,46	11,13
Actividades de construción especializada	5,74	6,05
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	13,99	14,39
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	30,92	28,02
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e mot	53,01	52,93
Transporte terrestre e por tubeiras	10,30	10,31
Transporte marítimo	6,75	22,89
Transporte aéreo	35,07	41,12
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	19,85	23,96
Actividades postais ou de correos	45,07	43,19
Servizo de aloxamento	53,08	52,82
Servizo de comida e bebida	50,00	51,57
Edición	44,93	38,99
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	34,97	36,36
Actividades de programación e emisión de radio e telev	37,27	35,67
Telecomunicacións	31,07	28,23
Programación, consultoría e outras actividades relacior	22,70	22,05
Servizos de información	59,23	48,47
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	39,89	44,74
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	49,39	55,83
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós seg	44,65	40,70
Actividades inmobiliarias	43,38	41,72
Actividades xurídicas e de contabilidade	60,12	64,07
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	43,42	42,04
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	23,68	24,95
Investigación e desenvolvemento	41,76	51,74
Publicidade e estudos de mercado	47,08	55,85
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	35,40	41,52
Actividades veterinarias	23,17	45,15
Actividades de aluguer	27,75	36,04
Actividades relacionadas có emprego	57,01	60,03
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	64,45	68,97
Actividades de seguridade e investigación	7,98	11,99
Servizos a edificios e actividades de xardinería	62,07	56,77
Actividades administrativas de oficina e outras actividac	61,97	61,65
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	34,46	34,36
Educación	74,89	75,06
Actividades sanitarias	64,51	65,50
Asistencia en establecementos residenciais	81,98	79,04
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	90,13	86,72
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	41,97	38,56
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	64,08	67,03
Actividades de xogos de azar e apostas	47,76	34,71
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	46,17	44,56
Actividades asociativas	55,54	56,36
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	23,01	18,57
Outros servizos persoais	73,85	71,70
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	89,23	85,37
Actividades dos fogares como produtores de bens e se	-	70,15

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.11: Índice de representación feminina en Italia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	0,84	0,72
Silvicultura e explotación forestal	0,30	0,30
Pesca e acuicultura	0,20	0,08
Extracción de antracita, hulla e lignito	0,25	0,37
Extracción de minerais metálicos	0,29	0,12
Actividades de apoio ás industrias extractivas	0,43	0,50
Industria da alimentación	0,95	0,87
Industria de bebidas	0,57	0,68
Industria do tabaco	-	0,10
Industria téxtil	1,27	1,15
Confección de prendas de vestir	1,89	1,71
Industria do coiro e do calzado	1,15	1,01
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	0,37	0,38
Industria do papel	0,65	0,42
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,76	0,65
Refino do petróleo	0,19	0,41
Industria química	0,64	0,67
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,89	0,98
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,73	0,63
Fabricación de outros produtos non metálicos	0,52	0,42
Metalurxia	0,25	0,29
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	0,40	0,40
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	0,85	0,78
Fabricación de equipos electrónicos	0,81	0,89
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,45	0,43
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	0,52	0,50
Fabricación de outros medios de transporte	0,37	0,32
Fabricación de mobles	0,58	0,51
Outras manufacturas	1,00	0,87
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,36	0,20
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire c	0,49	0,54
Captación, depuración e distribución de auga	0,46	0,34
Recollida e tratamento de augas residuais	0,36	0,33
Actividades de descontaminación e outros servizos de	0,30	0,47
Construción de edificios	0,14	0,15
Enxeñería civil	0,18	0,26
Actividades de construción especializada	0,14	0,14
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicleta	0,35	0,34
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	0,76	0,66
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	1,31	1,25
Transporte terrestre e por tubeiras	0,25	0,24
Transporte marítimo	0,17	0,54
Transporte aéreo	0,87	0,97
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	0,49	0,57
Actividades postais ou de correos	1,11	1,02
Servizo de aloxamento	1,31	1,25
Servizo de comida e bebida	1,24	1,22
Edición	1,11	0,92
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	0,86	0,86
Actividades de programación e emisión de radio e telev	0,92	0,84
Telecomunicacións	0,77	0,67
Programación, consultoría e outras actividades relacior	0,56	0,52
Servizos de información	1,46	1,15
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	0,99	1,06
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	1,22	1,32
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós segu	1,10	0,96
Actividades inmobiliarias	1,07	0,99
Actividades xurídicas e de contabilidade	1,49	1,52
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	1,07	0,99
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	0,59	0,59
Investigación e desenvolvemento	1,03	1,22
Publicidade e estudos de mercado	1,16	1,32
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,87	0,98
Actividades veterinarias	0,57	1,07
Actividades de aluguer	0,69	0,85
Actividades relacionadas có emprego	1,41	1,42
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístico	1,59	1,63
Actividades de seguridade e investigación	0,20	0,28
Servizos a edificios e actividades de xardinería	1,53	1,34
Actividades administrativas de oficina e outras activida	1,53	1,46
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	0,85	0,81
Educación	1,85	1,78
Actividades sanitarias	1,59	1,55
Asistencia en establecementos residenciais	2,03	1,87
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	2,23	2,05
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	1,04	0,91
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	1,58	1,59
Actividades de xogos de azar e apostas	1,18	0,82
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	1,14	1,05
Actividades asociativas	1,37	1,33
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	0,57	0,44
Outros servizos persoais	1,82	1,70
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	2,20	2,02
Actividades dos fogares como produtores de bens e se	-	1,66

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.12: Índice de concentración feminina en Italia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	2,68	2,26
Silvicultura e explotación forestal	0,05	0,07
Pesca e acuicultura	0,03	0,01
Extracción de antracita, hulla e lignito	0,01	0,02
Extracción de minerais metálicos	0,03	0,01
Actividades de apoio ás industrias extractivas	0,01	0,02
Industria da alimentación	1,54	1,64
Industria de bebidas	0,06	0,14
Industria do tabaco	-	0,00
Industria téxtil	1,00	0,66
Confección de prendas de vestir	2,28	1,48
Industria do coiro e do calzado	0,67	0,56
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	0,27	0,21
Industria do papel	0,27	0,17
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,44	0,27
Refino do petróleo	0,02	0,05
Industria química	0,36	0,44
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,33	0,37
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,60	0,52
Fabricación de outros produtos non metálicos	0,57	0,36
Metalurxia	0,23	0,24
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	1,00	0,95
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	0,58	0,47
Fabricación de equipos electrónicos	0,72	0,57
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,87	0,91
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	0,53	0,48
Fabricación de outros medios de transporte	0,20	0,16
Fabricación de mobles	0,45	0,39
Outras manufacturas	0,71	0,59
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,37	0,14
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire a	0,25	0,27
Captación, depuración e distribución de auga	0,05	0,06
Recollida e tratamento de augas residuais	0,20	0,24
Actividades de descontaminación e outros servizos de	0,01	0,02
Construción de edificios	0,51	0,36
Enxeñería civil	0,11	0,12
Actividades de construción especializada	0,61	0,56
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	0,68	0,63
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	3,51	2,38
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	10,85	11,20
Transporte terrestre e por tubeiras	0,63	0,59
Transporte marítimo	0,02	0,10
Transporte aéreo	0,14	0,14
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	0,50	0,66
Actividades postais ou de correos	0,97	0,80
Servizo de aloxamento	1,37	1,27
Servizo de comida e bebida	4,92	5,72
Edición	0,42	0,29
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	0,12	0,16
Actividades de programación e emisión de radio e telev	0,04	0,06
Telecomunicacións	0,52	0,32
Programación, consultoría e outras actividades relacion	0,55	0,63
Servizos de información	0,22	0,28
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	1,90	1,93
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	0,35	0,61
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós seg	0,67	0,47
Actividades inmobiliarias	0,55	0,54
Actividades xurídicas e de contabilidade	3,65	3,79
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	0,37	0,34
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	1,05	1,06
Investigación e desenvolvemento	0,31	0,36
Publicidade e estudos de mercado	0,44	0,37
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,66	0,84
Actividades veterinarias	0,04	0,10
Actividades de aluguer	0,13	0,13
Actividades relacionadas có emprego	0,45	0,41
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	0,45	0,41
Actividades de seguridade e investigación	0,06	0,11
Servizos a edificios e actividades de xardinería	2,57	2,78
Actividades administrativas de oficina e outras activida	1,37	1,41
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	5,34	4,74
Educación	12,87	12,14
Actividades sanitarias	8,34	8,90
Asistencia en establecementos residenciais	2,05	2,44
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	1,93	2,20
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,35	0,31
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras e	0,29	0,40
Actividades de xogos de azar e apostas	0,13	0,11
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,51	0,65
Actividades asociativas	0,95	1,01
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	0,24	0,11
Outros servizos persoais	3,73	3,19
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	3,94	7,00
Actividades dos fogares como produtores de bens e se	-	0,05

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.13 : Índice de participación masculina en Italia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	66,01	69,40
Silvicultura e explotación forestal	87,77	87,43
Pesca e acuicultura	91,76	96,63
Extracción de cru de petróleo e gas natural	89,86	84,44
Outras industrias extractivas	88,66	94,98
Actividades de apoio ás industrias extractivas	82,61	78,87
Industria da alimentación	61,40	63,08
Industria de bebidas	77,13	71,46
Industria do tabaco	-	95,83
Industria téxtil	48,61	51,46
Confección de prendas de vestir	23,69	27,97
Industria do coiro e do calzado	53,50	57,11
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	84,82	83,88
Industria do papel	73,76	82,19
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	69,21	72,36
Refino do petróleo	92,73	82,08
Industria química	74,01	71,58
Fabricación de produtos farmacéuticos	64,07	58,49
Fabricación de produtos de caucho e plástico	70,60	73,52
Fabricación de outros produtos non metálicos	79,18	82,33
Metalurxia	89,86	87,69
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	83,62	83,30
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	65,75	67,22
Fabricación de equipos electrónicos	67,41	70,88
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	81,95	81,96
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	78,95	78,80
Fabricación de outros medios de transporte	85,11	86,67
Fabricación de mobles	76,38	78,32
Outras manufacturas	59,39	63,27
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	85,53	91,61
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire a	79,98	77,01
Captación, depuración e distribución de auga	81,38	85,50
Recollida e tratamento de augas residuais	85,49	86,23
Actividades de descontaminación e outros servizos de	87,72	80,00
Construción de edificios	94,34	93,52
Enxeñaría civil	92,54	88,87
Actividades de construción especializada	94,26	93,96
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	86,01	85,63
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	69,08	71,99
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	46,99	47,07
Transporte terrestre e por tubeiras	89,70	89,67
Transporte marítimo	93,25	77,11
Transporte aéreo	64,93	58,88
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	80,19	76,04
Actividades postais ou de correos	54,93	56,81
Servizo de aloxamento	46,92	47,18
Servizo de comida e bebida	50,00	48,44
Edición	55,18	61,01
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	65,03	63,64
Actividades de programación e emisión de radio e telev	61,82	64,33
Telecomunicacións	68,93	71,77
Programación, consultoría e outras actividades relacio	77,30	77,99
Servizos de información	40,77	51,53
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	60,11	55,26
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segur	50,61	44,27
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós seg	55,35	59,30
Actividades inmobiliarias	56,62	56,36
Actividades xurídicas e de contabilidade	39,88	35,93
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	56,70	57,96
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios	76,34	75,05
Investigación e desenvolvemento	58,24	48,26
Publicidade e estudos de mercado	52,92	44,15
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	64,65	58,53
Actividades veterinarias	76,83	54,85
Actividades de aluguer	72,25	63,96
Actividades relacionadas co emprego	42,99	39,97
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístico	35,55	31,03
Actividades de seguridade e investigación	92,16	88,01
Servizos a edificios e actividades de xardinería	37,93	43,23
Actividades administrativas de oficina e outras actividac	38,03	38,35
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	65,54	65,63
Educación	25,11	24,94
Actividades sanitarias	35,49	34,50
Asistencia en establecementos residenciais	18,02	20,96
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	9,87	13,28
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	58,16	61,44
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	35,92	32,97
Actividades de xogos de azar e apostas	52,65	65,29
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	53,83	55,44
Actividades asociativas	44,46	43,64
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	76,99	81,43
Outros servizos persoais	26,15	28,30
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	10,75	14,63
Actividades dos fogares como produtores de bens e se	-	29,85

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.14: Índice de representación masculina en Italia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	1,11	1,20
Silvicultura e explotación forestal	1,47	1,51
Pesca e acuicultura	1,54	1,67
Extracción de cru de petróleo e gas natural	1,51	1,46
Outras industrias extractivas	1,49	1,65
Actividades de apoio ás industrias extractivas	1,39	1,37
Industria da alimentación	1,03	1,09
Industria de bebidas	1,30	1,24
Industria do tabaco	-	1,66
Industria téxtil	0,82	0,89
Confección de prendas de vestir	0,40	0,48
Industria do coiro e do calzado	0,90	0,99
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	1,42	1,46
Industria do papel	1,24	1,42
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	1,16	1,25
Refino do petróleo	1,56	1,42
Industria química	1,24	1,24
Fabricación de produtos farmacéuticos	1,08	1,01
Fabricación de produtos de caucho e plástico	1,19	1,27
Fabricación de outros produtos non metálicos	1,33	1,43
Metalurxia	1,51	1,52
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	1,40	1,44
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	1,10	1,16
Fabricación de equipos electrónicos	1,13	1,23
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	1,38	1,42
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	1,33	1,36
Fabricación de outros medios de transporte	1,43	1,50
Fabricación de mobles	1,28	1,36
Outras manufacturas	1,00	1,10
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	1,44	1,59
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire a	1,34	1,33
Captación, depuración e distribución de auga	1,37	1,48
Recollida e tratamento de augas residuais	1,44	1,49
Actividades de descontaminación e outros servizos de	1,47	1,39
Construción de edificios	1,58	1,62
Enxeñería civil	1,55	1,54
Actividades de construción especializada	1,58	1,63
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	1,44	1,48
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	1,16	1,25
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	0,79	0,82
Transporte terrestre e por tubeiras	1,51	1,55
Transporte marítimo	1,57	1,34
Transporte aéreo	1,09	1,02
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	1,35	1,32
Actividades postais ou de correos	0,92	0,98
Servizo de aloxamento	0,79	0,82
Servizo de comida e bebida	0,84	0,84
Edición	0,93	1,06
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	1,09	1,10
Actividades de programación e emisión de radio e telev	1,04	1,11
Telecomunicacións	1,16	1,24
Programación, consultoría e outras actividades relacior	1,30	1,35
Servizos de información	0,68	0,89
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	1,01	0,96
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	0,85	0,77
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós seg	0,93	1,03
Actividades inmobiliarias	0,95	1,01
Actividades xurídicas e de contabilidade	0,67	0,62
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	0,95	1,00
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	1,28	1,30
Investigación e desenvolvemento	0,98	0,84
Publicidade e estudos de mercado	0,89	0,76
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	1,09	1,01
Actividades veterinarias	1,29	0,95
Actividades de aluguer	1,21	1,11
Actividades relacionadas có emprego	0,72	0,69
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	0,60	0,54
Actividades de seguridade e investigación	1,55	1,52
Servizos a edificios e actividades de xardinería	0,64	0,75
Actividades administrativas de oficina e outras actividac	0,64	0,66
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	1,10	1,14
Educación	0,42	0,43
Actividades sanitarias	0,60	0,60
Asistencia en establecementos residenciais	0,30	0,36
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0,17	0,23
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,98	1,06
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras e	0,60	0,57
Actividades de xogos de azar e apostas	0,88	1,13
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,90	0,96
Actividades asociativas	0,75	0,76
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	1,29	1,41
Outros servizos persoais	0,44	0,49
Actividades dos fogares como empregadores de persos	0,18	0,25
Actividades dos fogares como produtores de bens e se	-	0,52

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.15: Índice de concentración masculina en Italia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	3,54	3,78
Silvicultura e explotación forestal	0,27	0,36
Pesca e acuicultura	0,23	0,16
Extracción de cru de petróleo e gas natural	0,05	0,06
Outras industrias extractivas	0,13	0,17
Actividades de apoio ás industrias extractivas	0,04	0,04
Industria da alimentación	1,67	2,06
Industria de bebidas	0,15	0,26
Industria do tabaco	-	0,02
Industria téxtil	0,65	0,52
Confección de prendas de vestir	0,48	0,42
Industria do coiro e do calzado	0,53	0,54
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	1,03	0,79
Industria do papel	0,52	0,56
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,67	0,52
Refino do petróleo	0,19	0,16
Industria química	0,70	0,81
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,40	0,38
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,99	1,05
Fabricación de outros produtos non metálicos	1,46	1,24
Metalurxia	1,40	1,25
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	3,46	3,48
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	0,76	0,71
Fabricación de equipos electrónicos	1,01	1,02
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	2,70	3,03
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	1,36	1,31
Fabricación de outros medios de transporte	0,76	0,74
Fabricación de mobles	0,99	1,04
Outras manufacturas	0,70	0,74
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	1,47	1,10
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire c	0,69	0,65
Captación, depuración e distribución de auga	0,15	0,27
Recollida e tratamento de augas residuais	0,80	1,08
Actividades de descontaminación e outros servizos de	0,04	0,05
Construción de edificios	5,75	3,77
Enxeñería civil	0,90	0,72
Actividades de construción especializada	6,80	6,34
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	2,85	2,73
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	5,33	4,48
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	6,54	7,29
Transporte terrestre e por tubeiras	3,72	3,77
Transporte marítimo	0,21	0,25
Transporte aéreo	0,18	0,15
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	1,38	1,54
Actividades postais ou de correos	0,80	0,77
Servizo de aloxamento	0,82	0,83
Servizo de comida e bebida	3,35	3,94
Edición	0,35	0,34
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	0,15	0,21
Actividades de programación e emisión de radio e telev	0,05	0,08
Telecomunicacións	0,78	0,59
Programación, consultoría e outras actividades relacion	1,27	1,64
Servizos de información	0,10	0,21
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	1,94	1,75
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	0,24	0,35
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós segu	0,57	0,50
Actividades inmobiliarias	0,49	0,55
Actividades xurídicas e de contabilidade	1,64	1,56
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	0,33	0,34
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	2,31	2,33
Investigación e desenvolvemento	0,29	0,24
Publicidade e estudos de mercado	0,34	0,21
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,82	0,87
Actividades veterinarias	0,09	0,09
Actividades de aluguer	0,23	0,17
Actividades relacionadas có emprego	0,23	0,20
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	0,17	0,14
Actividades de seguridade e investigación	0,47	0,58
Servizos a edificios e actividades de xardinería	1,07	1,55
Actividades administrativas de oficina e outras activida	0,57	0,64
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	6,90	6,64
Educación	2,93	2,95
Actividades sanitarias	3,12	3,43
Asistencia en establecementos residenciais	0,31	0,47
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0,14	0,25
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,33	0,36
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	0,11	0,14
Actividades de xogos de azar e apostas	0,10	0,15
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,40	0,59
Actividades asociativas	0,52	0,58
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	0,54	0,35
Outros servizos persoais	0,90	0,92
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	0,32	0,88
Actividades dos fogares como produtores de bens e se	-	0,02

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.16: Índice de participación feminina en Grecia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	43,31	41,18
Silvicultura e explotación forestal	19,72	9,26
Pesca e acuicultura	17,52	17,05
Extracción de antracita, hulla e lignito	5,80	4,76
Extracción de minerais metálicos	23,33	12,50
Outras industrias extractivas	12,31	0,00
Industria da alimentación	41,16	41,61
Industria de bebidas	27,27	22,77
Industria do tabaco	32,26	17,39
Industria téxtil	38,89	40,91
Confección de prendas de vestir	53,79	53,15
Industria do coiro e do calzado	35,53	-
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	6,32	20,87
Industria do papel	28,09	21,05
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	37,23	30,14
Refino do petróleo	12,50	2,78
Industria química	26,03	32,14
Fabricación de produtos farmacéuticos	46,64	39,85
Fabricación de produtos de caucho e plástico	28,47	31,07
Fabricación de outros produtos non metálicos	10,12	22,66
Metalurxia	8,17	14,46
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	10,33	6,21
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	22,03	-
Fabricación de equipos electrónicos	14,17	19,30
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	11,19	7,58
Fabricación de vehículos, remolques e semiremolques	12,50	0,00
Fabricación de outros medios de transporte	11,36	5,41
Fabricación de mobles	14,48	11,86
Outras manufacturas	32,68	31,76
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	3,94	5,43
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire c	24,28	24,36
Captación, depuración e distribución de auga	16,98	25,68
Recollida e tratamento de augas residuais	21,39	28,26
Construción de edificios	1,95	5,85
Enxeñería civil	11,27	13,02
Actividades de construción especializada	1,77	2,28
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	12,70	10,95
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	30,67	31,28
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	53,01	48,78
Transporte terrestre e por tubeiras	5,74	7,98
Transporte marítimo	14,81	13,74
Transporte aéreo	43,28	33,33
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	24,52	31,25
Actividades postais ou de correos	35,68	30,87
Servizo de aloxamento	55,23	54,11
Servizo de comida e bebida	43,56	43,65
Edición	45,12	41,89
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	27,27	10,26
Actividades de programación e emisión de radio e telev	39,06	44,55
Telecomunicacións	37,58	49,01
Programación, consultoría e outras actividades relacion	27,52	19,28
Servizos de información	24,19	20,29
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	53,15	55,45
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	53,02	51,39
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós segu	41,18	44,44
Actividades inmobiliarias	39,77	43,59
Actividades xurídicas e de contabilidade	55,01	57,98
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	41,27	47,46
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	31,69	28,22
Investigación e desenvolvemento	46,67	47,83
Publicidade e estudos de mercado	46,41	51,82
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	48,03	44,07
Actividades veterinarias	78,13	41,67
Actividades de aluguer	36,05	30,56
Actividades relacionadas có emprego	-	57,14
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	52,78	48,33
Actividades de seguridade e investigación	18,99	15,63
Servizos a edificios e actividades de xardinería	62,83	65,64
Actividades administrativas de oficina e outras activida	58,18	48,45
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	37,98	37,03
Educación	64,30	65,53
Actividades sanitarias	63,77	63,04
Asistencia en establecementos residenciais	77,55	82,35
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	91,36	86,13
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	40,16	36,94
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	52,27	40,54
Actividades de xogos de azar e apostas	30,95	37,50
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	35,00	30,86
Actividades asociativas	32,86	24,50
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	20,99	23,16
Outros servizos persoais	75,56	75,81
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	96,16	95,14

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.17: Índice de representación feminina en Grecia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	1,09	0,98
Silvicultura e explotación forestal	0,50	0,22
Pesca e acuicultura	0,44	0,41
Extracción de antracita, hulla e lignito	0,15	0,11
Extracción de minerais metálicos	0,59	0,30
Outras industrias extractivas	0,31	0,00
Industria da alimentación	1,03	0,99
Industria de bebidas	0,68	0,54
Industria do tabaco	0,81	0,41
Industria téxtil	0,98	0,97
Confección de prendas de vestir	1,35	1,26
Industria do coiro e do calzado	0,89	-
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	0,16	0,50
Industria do papel	0,71	0,50
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,94	0,72
Refino do petróleo	0,31	0,07
Industria química	0,65	0,76
Fabricación de produtos farmacéuticos	1,15	0,95
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,72	0,74
Fabricación de outros produtos non metálicos	0,25	0,54
Metalurxia	0,21	0,34
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	0,26	0,15
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	0,55	-
Fabricación de equipos electrónicos	0,36	0,46
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,28	0,18
Fabricación de vehículos, remolques e semiremolques	0,31	0,00
Fabricación de outros medios de transporte	0,29	0,13
Fabricación de mobles	0,36	0,28
Outras manufacturas	0,82	0,76
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,10	0,13
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire c	0,61	0,58
Captación, depuración e distribución de auga	0,43	0,61
Recollida e tratamento de augas residuais	0,54	0,67
Construción de edificios	0,05	0,14
Enxeñería civil	0,28	0,31
Actividades de construción especializada	0,04	0,05
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	0,32	0,26
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	0,77	0,74
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	1,33	1,16
Transporte terrestre e por tubeiras	0,14	0,19
Transporte marítimo	0,37	0,33
Transporte aéreo	1,09	0,79
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	0,62	0,74
Actividades postais ou de correos	0,90	0,73
Servizo de aloxamento	1,39	1,29
Servizo de comida e bebida	1,09	1,04
Edición	1,13	1,00
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	0,68	0,24
Actividades de programación e emisión de radio e telev	0,98	1,06
Telecomunicacións	0,94	1,17
Programación, consultoría e outras actividades relacion	0,69	0,46
Servizos de información	0,61	0,48
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	1,33	1,32
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	1,33	1,22
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós segu	1,03	1,06
Actividades inmobiliarias	1,00	1,04
Actividades xurídicas e de contabilidade	1,38	1,38
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	1,04	1,13
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	0,80	0,67
Investigación e desenvolvemento	1,17	1,14
Publicidade e estudos de mercado	1,17	1,23
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	1,21	1,05
Actividades veterinarias	1,96	0,99
Actividades de aluguer	0,91	0,73
Actividades relacionadas có emprego	-	1,36
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	1,33	1,15
Actividades de seguridade e investigación	0,48	0,37
Servizos a edificios e actividades de xardinería	1,58	1,56
Actividades administrativas de oficina e outras actividac	1,46	1,15
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	0,95	0,88
Educación	1,61	1,56
Actividades sanitarias	1,60	1,50
Asistencia en establecementos residenciais	1,95	1,96
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	2,29	2,05
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	1,01	0,88
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	1,31	0,96
Actividades de xogos de azar e apostas	0,78	0,89
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,88	0,73
Actividades asociativas	0,83	0,58
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	0,53	0,55
Outros servizos persoais	1,90	1,80
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	2,41	2,26

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.18: Índice de concentración feminina en Grecia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	10,91	12,26
Silvicultura e explotación forestal	0,08	0,03
Pesca e acuicultura	0,13	0,15
Extracción de antracita, hulla e lignito	0,02	0,01
Extracción de minerais metálicos	0,04	0,03
Outras industrias extractivas	0,04	0,00
Industria da alimentación	2,44	2,93
Industria de bebidas	0,17	0,16
Industria do tabaco	0,06	0,03
Industria téxtil	0,39	0,12
Confección de prendas de vestir	1,34	0,52
Industria do coiro e do calzado	0,15	-
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	0,09	0,16
Industria do papel	0,14	0,11
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,87	0,30
Refino do petróleo	0,04	0,01
Industria química	0,21	0,18
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,38	0,36
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,23	0,22
Fabricación de outros produtos non metálicos	0,19	0,20
Metalurxia	0,09	0,16
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	0,30	0,13
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	0,07	-
Fabricación de equipos electrónicos	0,10	0,08
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,08	0,03
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	0,02	0,00
Fabricación de outros medios de transporte	0,08	0,01
Fabricación de mobles	0,29	0,10
Outras manufacturas	0,28	0,18
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,03	0,03
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire c	0,47	0,46
Captación, depuración e distribución de auga	0,10	0,13
Recollida e tratamento de augas residuais	0,22	0,27
Construción de edificios	0,17	0,19
Enxeñería civil	0,13	0,17
Actividades de construción especializada	0,22	0,13
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	0,73	0,46
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	2,89	2,53
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	16,31	14,65
Transporte terrestre e por tubeiras	0,34	0,49
Transporte marítimo	0,29	0,25
Transporte aéreo	0,16	0,20
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	0,57	0,62
Actividades postais ou de correos	0,39	0,31
Servizo de aloxamento	2,32	2,79
Servizo de comida e bebida	5,82	6,49
Edición	0,21	0,21
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	0,07	0,03
Actividades de programación e emisión de radio e telev	0,28	0,31
Telecomunicacións	0,64	1,02
Programación, consultoría e outras actividades relacio	0,23	0,22
Servizos de información	0,08	0,10
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	2,53	2,33
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	0,44	0,51
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós seg	0,47	0,52
Actividades inmobiliarias	0,19	0,12
Actividades xurídicas e de contabilidade	3,26	3,50
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	0,14	0,19
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	1,35	1,24
Investigación e desenvolvemento	0,23	0,23
Publicidade e estudos de mercado	0,39	0,49
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,41	0,36
Actividades veterinarias	0,14	0,07
Actividades de aluguer	0,17	0,08
Actividades relacionadas có emprego	-	0,14
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	0,53	0,69
Actividades de seguridade e investigación	0,17	0,17
Servizos a edificios e actividades de xardinería	0,94	1,31
Actividades administrativas de oficina e outras activida	0,18	0,32
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	7,97	7,86
Educación	11,47	12,91
Actividades sanitarias	7,13	7,93
Asistencia en establecementos residenciais	0,42	0,29
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	1,12	1,02
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,27	0,28
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras e	0,38	0,21
Actividades de xogos de azar e apostas	0,29	0,31
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,31	0,34
Actividades asociativas	0,26	0,25
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigo	0,19	0,15
Outros servizos persoais	2,61	2,40
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	4,03	3,08

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.19: Índice de participación masculina en Grecia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	56,69	58,82
Silvicultura e explotación forestal	78,87	90,74
Pesca e acuicultura	82,48	82,95
Extracción de antracita, hulla e lignito	94,20	95,24
Extracción de minerais metálicos	76,67	87,50
Outras industrias extractivas	87,69	100,00
Industria da alimentación	58,84	58,39
Industria de bebidas	72,73	77,23
Industria do tabaco	67,74	82,61
Industria téxtil	61,11	59,09
Confección de prendas de vestir	46,43	46,15
Industria do coiro e do calzado	64,47	-
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	93,68	79,13
Industria do papel	71,91	77,63
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	62,77	69,86
Refino do petróleo	87,50	97,22
Industria química	73,97	67,86
Fabricación de produtos farmacéuticos	54,36	60,15
Fabricación de produtos de caucho e plástico	71,53	68,93
Fabricación de outros produtos non metálicos	89,88	77,34
Metalurxia	92,31	84,94
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	89,67	93,79
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	77,97	-
Fabricación de equipos electrónicos	85,83	80,70
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	88,81	92,42
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	87,50	100,00
Fabricación de outros medios de transporte	88,64	94,59
Fabricación de mobles	85,52	88,98
Outras manufacturas	66,67	68,24
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	96,85	94,57
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire c	75,72	75,64
Captación, depuración e distribución de auga	83,02	74,32
Recollida e tratamento de augas residuais	78,61	72,46
Construción de edificios	98,05	94,15
Enxeñería civil	88,73	86,98
Actividades de construción especializada	98,23	97,84
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	87,30	89,05
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	69,33	68,72
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	46,99	51,22
Transporte terrestre e por tubeiras	94,36	92,02
Transporte marítimo	85,19	86,26
Transporte aéreo	56,72	65,52
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	75,48	68,40
Actividades postais ou de correos	64,82	68,46
Servizo de aloxamento	44,64	46,02
Servizo de comida e bebida	56,40	56,35
Edición	54,88	58,11
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	72,73	89,74
Actividades de programación e emisión de radio e telev	61,72	55,45
Telecomunicacións	62,42	50,99
Programación, consultoría e outras actividades relacion	72,48	80,72
Servizos de información	75,81	79,71
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	46,96	44,55
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	46,98	48,61
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós seg	58,33	55,56
Actividades inmobiliarias	61,36	56,41
Actividades xurídicas e de contabilidade	44,99	42,02
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	58,73	52,54
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	68,31	71,63
Investigación e desenvolvemento	53,33	52,17
Publicidade e estudos de mercado	53,59	47,45
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	51,97	55,93
Actividades veterinarias	21,88	58,33
Actividades de aluguer	65,12	69,44
Actividades relacionadas có emprego	-	42,86
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	47,22	51,67
Actividades de seguridade e investigación	81,01	84,38
Servizos a edificios e actividades de xardinería	37,55	34,36
Actividades administrativas de oficina e outras activida	41,82	51,55
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	62,02	62,97
Educación	35,70	34,47
Actividades sanitarias	36,23	36,96
Asistencia en establecementos residenciais	22,45	17,65
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	8,64	13,87
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	59,84	63,06
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras e	47,73	60,81
Actividades de xogos de azar e apostas	69,05	62,50
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	65,00	69,14
Actividades asociativas	67,14	75,50
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	79,01	75,79
Outros servizos persoais	24,44	24,41
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	3,84	4,86

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.20: Índice de representación masculina en Grecia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	0,94	1,01
Silvicultura e explotación forestal	1,31	1,57
Pesca e acuicultura	1,37	1,43
Extracción de antracita, hulla e lignito	1,57	1,64
Extracción de minerais metálicos	1,27	1,51
Outras industrias extractivas	1,46	1,73
Industria da alimentación	0,98	1,01
Industria de bebidas	1,21	1,33
Industria do tabaco	1,13	1,43
Industria téxtil	1,02	1,02
Confección de prendas de vestir	0,77	0,80
Industria do coiro e do calzado	1,07	-
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	1,56	1,37
Industria do papel	1,19	1,34
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	1,04	1,21
Refino do petróleo	1,45	1,68
Industria química	1,23	1,17
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,90	1,04
Fabricación de produtos de caucho e plástico	1,19	1,19
Fabricación de outros produtos non metálicos	1,49	1,33
Metalurxia	1,53	1,47
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	1,49	1,62
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	1,30	-
Fabricación de equipos electrónicos	1,43	1,39
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	1,48	1,59
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	1,45	1,73
Fabricación de outros medios de transporte	1,47	1,63
Fabricación de mobles	1,42	1,54
Outras manufacturas	1,11	1,18
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	1,61	1,63
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire a	1,26	1,31
Captación, depuración e distribución de auga	1,38	1,28
Recollida e tratamento de augas residuais	1,31	1,25
Construción de edificios	1,63	1,62
Enxeñería civil	1,47	1,50
Actividades de construción especializada	1,63	1,69
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	1,45	1,54
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	1,15	1,19
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	0,78	0,88
Transporte terrestre e por tubeiras	1,57	1,59
Transporte marítimo	1,42	1,49
Transporte aéreo	0,94	1,13
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	1,25	1,18
Actividades postais ou de correos	1,08	1,18
Servizo de aloxamento	0,74	0,79
Servizo de comida e bebida	0,94	0,97
Edición	0,91	1,00
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	1,21	1,55
Actividades de programación e emisión de radio e telev	1,03	0,96
Telecomunicacións	1,04	0,88
Programación, consultoría e outras actividades relacion	1,20	1,39
Servizos de información	1,26	1,38
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	0,78	0,77
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	0,78	0,84
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós seg	0,97	0,96
Actividades inmobiliarias	1,02	0,97
Actividades xurídicas e de contabilidade	0,75	0,72
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	0,98	0,91
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	1,14	1,24
Investigación e desenvolvemento	0,89	0,90
Publicidade e estudos de mercado	0,89	0,82
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,86	0,97
Actividades veterinarias	0,36	1,01
Actividades de aluguer	1,08	1,20
Actividades relacionadas có emprego	-	0,74
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	0,78	0,89
Actividades de seguridade e investigación	1,35	1,46
Servizos a edificios e actividades de xardinería	0,62	0,59
Actividades administrativas de oficina e outras actividac	0,69	0,89
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	1,03	1,09
Educación	0,59	0,59
Actividades sanitarias	0,60	0,64
Asistencia en establecementos residenciais	0,37	0,30
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0,14	0,24
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,99	1,09
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras e	0,79	1,05
Actividades de xogos de azar e apostas	1,15	1,08
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	1,08	1,19
Actividades asociativas	1,12	1,30
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	1,31	1,31
Outros servizos persoais	0,41	0,42
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	0,06	0,08

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

Táboa A.21: Índice de concentración masculina en Grecia. Dous díxitos.

	2008	2014
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	9,45	12,70
Silvicultura e explotación forestal	0,21	0,24
Pesca e acuicultura	0,42	0,53
Extracción de antracita, hulla e lignito	0,24	0,20
Extracción de minerais metálicos	0,08	0,14
Outras industrias extractivas	0,21	0,17
Industria da alimentación	2,31	2,99
Industria de bebidas	0,29	0,39
Industria do tabaco	0,08	0,09
Industria téxtil	0,40	0,13
Confección de prendas de vestir	0,78	0,33
Industria do coiro e do calzado	0,18	-
Industria da madeira, do cortiza, agás mobles, cestería	0,93	0,45
Industria do papel	0,24	0,29
Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0,97	0,51
Refino do petróleo	0,18	0,17
Industria química	0,40	0,28
Fabricación de produtos farmacéuticos	0,30	0,40
Fabricación de produtos de caucho e plástico	0,38	0,35
Fabricación de outros produtos non metálicos	1,14	0,49
Metalurxia	0,71	0,70
Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e e	1,72	1,42
Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e óp	0,17	-
Fabricación de equipos electrónicos	0,40	0,23
Fabricación de maquinaria e equipos n.c.o.p.	0,44	0,30
Fabricación de vehículos, remolques e semirremolques	0,08	0,07
Fabricación de outros medios de transporte	0,43	0,17
Fabricación de mobles	1,15	0,52
Outras manufacturas	0,37	0,29
Reparación e instalación de maquinaria e equipo	0,45	0,43
Abastecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire a	0,96	1,03
Captación, depuración e distribución de auga	0,32	0,27
Recollida e tratamento de augas residuais	0,54	0,50
Construción de edificios	5,54	2,24
Enxeñería civil	0,66	0,83
Actividades de construción especializada	7,96	4,04
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	3,33	2,70
Comercio ó por maior e intermediarios do comercio, ag	4,33	4,03
Comercio ó por menor, agás vehículos de motor e motc	9,57	11,16
Transporte terrestre e por tubeiras	3,75	4,12
Transporte marítimo	1,10	1,12
Transporte aéreo	0,14	0,28
Almacenamento e actividades anexas ó transporte	1,16	0,98
Actividades postais ou de correos	0,47	0,51
Servizo de aloxamento	1,24	1,72
Servizo de comida e bebida	4,99	6,07
Edición	0,17	0,21
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas	0,12	0,17
Actividades de programación e emisión de radio e telev	0,29	0,28
Telecomunicacións	0,70	0,77
Programación, consultoría e outras actividades relacion	0,40	0,66
Servizos de información	0,17	0,27
Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensión	1,48	1,36
Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Segu	0,26	0,35
Actividades auxiliares ós servizos financeiros e ós segu	0,44	0,47
Actividades inmobiliarias	0,20	0,11
Actividades xurídicas e de contabilidade	1,76	1,84
Actividades das sedes centrais, actividades de consult	0,14	0,15
Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería, ensaios	1,93	2,29
Investigación e desenvolvemento	0,18	0,18
Publicidade e estudos de mercado	0,30	0,32
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0,29	0,33
Actividades veterinarias	0,03	0,07
Actividades de aluguer	0,21	0,12
Actividades relacionadas có emprego	-	0,07
Actividades das axencias de viaxes, operadores turístic	0,31	0,54
Actividades de seguridade e investigación	0,47	0,67
Servizos a edificios e actividades de xardinería	0,37	0,50
Actividades administrativas de oficina e outras activida	0,08	0,25
Administración pública, defensa; Seguridade Social obr	8,61	9,70
Educación	4,21	4,92
Actividades sanitarias	2,68	3,37
Asistencia en establecementos residenciais	0,08	0,04
Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0,07	0,12
Actividades de creación, artísticas e de espectáculos	0,27	0,35
Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras a	0,23	0,22
Actividades de xogos de azar e apostas	0,43	0,37
Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0,38	0,56
Actividades asociativas	0,35	0,57
Reparación de ordenadores, efectos persoais e artículo	0,47	0,36
Outros servizos persoais	0,56	0,56
Actividades dos fogares como empregadores de persoas	0,11	0,11

Fonte: Elaboración propia a partir de datos de Eurostat

